

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petlivrstna (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlivrstna (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenemil nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Za izseljence.

(Govor poslanca Jakliča.)

V razpravi o predlogu poslanca Ba-worowskega glede nastavljenja poročevalcev za izseljeniška vprašanja je govoril v imenu hr-vatsko slovenskega kluba poslanec Jaklič:

V avstrijski zbornici se je gotovo že dvajsetkrat zahtevalo, naj vlada predloži postavbe za izseljence, in v pre-stolnem govoru je bila postava že več-krat obljubljena. Namesto, da bi nam bil odsek poslal zakonski načrt dotične postavbe, nam predlaga samo ustanovi-tev nekaterih služb, takoimenovanih strokovnih poročevalcev o stvarih, ki se tičejo izseljevanja. S tem je vse delo odseka in zbornice v tej zadevi kon-čano.

Mi zahtevamo postavbo za izseljence!

Poročilo odseka zelo natančno opi-suje, kako je še zanemarjena pri nas skrb za izseljence in kako nujno je, da se sklene potreben zakon. Tudi gospod poročevalec nam je živo slikal, kako ze-lo so naši izseljenci potrebni varstva svoje države, pa vendar ne dobimo po-stave, samo nekaj novih uradnikov do-bimo, in na ta način bo seveda za bodoče izseljence dovolj preskrbljeno. S takimi sredstvi, tako majhnimi in nedostopnimi, se naših izseljencev ne more varovati in podpirati.

Žalibog, da ostane tudi v bodoče pri starem.

Zastopniki Slovencev in Hrvatov smo v tej stvari zelo prizadeti. Ravno iz teh dežel, katere tu zastopamo, je primeroma največ ljudi zunaj države na tujem. Na mesto postavbe, na pod-lagi katere bi bilo mogoče izseljevanje zavr-niti v pravi tir in dati našim iz-seljencem varstva in podpore v tujini, dobimo nekaj novih uradnikov. Ti go-spodje bodo seveda iskali in zbirali razne številke, čitali časnike in zbirali izrezke iz teh časnikov in v najugod-nejšem slučaju, ako bo lepo vreme, se bodo vozili po železnicah v kupeju I. ali II. razreda in študirali na ta način go-spodarske razmere dotične dežele. Vse lepo in natančno, toda milijoni avstrij-skih izseljencev v Ameriki, Nemčiji, Rusiji in drugod ne bodo imeli od tega

nobeni koristi, tudi v bodoče bodo iz-koriščevani in prepuščeni samemu se-bi, kakor so sedaj. V zadnjem desetlet-ju se je iz Avstrije izselilo 2.145.000 lju-di in od teh je bilo 340.000 Slovencev in Hrvatov. Med vsemi evropskimi drža-vami ima Avstro-ogrska največ izse-ljencev, skrbi pa najslabše za svoje lju-di. Vse druge evropske države skrbje boljše za svoje izseljence in so izselje-vanje zakonito uredile, imajo urade, kjer dobe izseljenci vsa potrebna navo-dila, pri nas dobi izseljenec pač potni list, a država se dalje za izseljenca ne briga in prav nič ne skrbi za njegovo varnost.

Povsod odirani in goljufani!

In tako brez varstva gredo naši iz-seljenci na tuje, izkoriščani od raznih prevoznih družb, odirani od številnih agentov in osleparjeni od vseh mogočih ljudi, s katerimi pridejo izseljenci v kak stik. Znano je vendar mnogo slu-čajev, kjer izseljence prav sistematično oropajo. Znano je, da so v Genovi za-htevali od izseljenca 40 lir za hrano in prenočišče enega dne. Z vsemi mogo-čimi zvijačami izvajajo izseljencem de-nar. Seveda za take malenkostne stvari se naša država ne briga in tudi se ne briga, kako je preskrbljeno za varnost potnikov na prekomorskih parnikih! Čez 20.000.000 kron plačajo avstrijski izseljenci vsako leto prevoznih stroškov na parnikih, večinoma tujih. To je velikanska vsota, katero utrpe veči-noma revnejši izseljenci, ki potujejo v III. razredu ali pa pod krovom. Kako je skrbljeno za varnost teh potnikov, se je pokazalo zlasti ob velikanski ne-sreči, ko se je potopil parnik »Titanic«. Na najnovejšem in najmodernejšem parniku ni bilo dovolj rešilnih priprav. Kako je šele na drugih, starejših par-nikih! Bo pač povsod tako, kakor je bilo na »Titanicu«. Za bogatina, za mi-lionarja, ki potuje v prvem razredu, so pač preskrbljeni rešilni čolni, te re-šijo, a revni potniki, ki bivajo pod kro-vom, ti naj poginejo, za te se ne briga nihče. Vprašam, ali se je nova vlada že kedaj pobrigala, kako je preskrb-ljeno za varnost izseljencev na parni-kih, ki jih uporabljajo avstrijski iz-seljenci? O tem nismo še nikdar ničesar čuli!

Vlada in društva za izseljence!

Skrb za blagor izseljencev prepu-šča naša vlada velikodušno zasebni-kom in društvom. V društvih dobe iz-

seljenci potrebna pojasnila o razmerah v tujih deželah in društva opozarjajo tudi na nevarnosti, ki čakajo izseljence. Žalibog, da vlada teh društev ne pod-pira tako, kakor bi bilo treba, in zato ne morejo toliko storiti, kakor bi sicer storila. Razume se, da morejo le dru-štva, ki so osnovana na verski, oziroma narodni podlagi, namenjena dotičnim narodom, kaj uspešnega narediti. Ka-kor drugi narodi, imamo tudi Slovenci tako društvo in sicer slovensko društvo sv. Rafaela. Kakor sem rekel, vlada teh društev ne podpira, pač pa podpira pod židovskim vodstvom stoječo Av-strijsko družbo za izseljence v New Yorku.

Toda ravno ta družba silno slabo skrbi za izseljence in ameriški komisar za priseljence jo je moral že večkrat kaznovati. Naša vlada sama je l. 1910. priznala, da organizacija te družbe ni prava, da so razmere v hiši te družbe v New Yorku skrajno žalostne in ne-dostopne. Takrat je vlada tudi rekla, da društvo več ne bo podpirala. Toda lansko leto se je tej družbi, ki tako slabo vrši svojo nalogo, zopet izplačalo, če se ne motim, 30.000 K podpore. Dru-ga društva niso dobila ničesar! Skrajni čas je, da nam vlada predloži načrt po-stave za izseljence, da se uredi varstvo naših izseljencev; dokler pa postavbe nimamo, naj vlada podpira društva, ki skrbje za varstvo izseljencev in jih tudi nadzira.

Pomnožitev konzulatov!

Od uradnikov, kateri bodo nastav-ljeni na podlagi današnjega predloga, mi ne pričakujemo kdove kakih uspe-hov, tako glede na varstvo izseljencev, kakor tudi glede navodil itd. Že poro-čilo odseka pravilno omenja, da so okrajji posameznih konzulatov preob-širni, in da so zaradi tega razna infor-mativna poročila konzulatov nezadost-na in pomanjkljiva. Po tej predlogi se ustanovi deset mest poročevalcev-stro-kovnikov in sicer v Berlinu za Sever-no Nemčijo, Dansko in Švedsko, v Stuttgartu za Južno Nemčijo in Švico, v Winipegu za vso Kanado itd. — Go-spodje, ako so že okrajji posameznih konzulatov preobširni, kaj pa naj šele porečemo o okrajjih, ki bodo odkazani posameznim poročevalcem. Berolinski poročevalec bo imel v evidenci vso So-verno Nemčijo, Dansko in Švedijo itd., vinipeški vso Kanado. Vprašam vas, kaj bo mogel tak poročevalec vspešne-ga in koristnega storiti za izseljence.

Nam se zdi, da bi bilo veliko bolj pa-metno in koristno, pomnožiti konzula-te in pri konzulatih, ki imajo ves dru-gačen vpliv in sredstva na razpolaga-nje, nastaviti uradnike, ki bi se bavili samo z izseljenci. Naravnost povem, da imam utis, da predlog ni bil stav-ljen iz prepričanja, da bi se koristilo stvari, ampak samo na ljubo nekaterim osebam, ki bi rade zasedle dotična me-sta. Mi bomo glasovali sicer za pred-loge, zahtevamo pa od vlade, da v naj-krajšem času predloži zbornici načrt postavbe v varstvo izseljencev. (Živahna pohvala.)

Znamenja časa.

Socialnobiološki zakoni, ki ravnaajo razmerje med priraščanjem in umrlji-vostjo prebivalstva, niso znani; kar se o tem piše, so več ali manj verjetne do-mneve. Po dolgi opazovanjih dognana dejstva govore časih za to, časih za onč podmeno, velikokrat pa tudi navidez najskrbnejša statistika ni zanesljiva. Eno pa se zdi gotovo: tisto prebiva-vstvo, ki že skozi več generacij živi v velikih mestih, torej avtohtonski veli-komeščanski življenjski hira in propada.

Zdaj se na Dunaju pečajo z rezul-tati statistike prirastka na otrokih in umrljivosti dojenčkov. Prišli so do sle-dečega nepričakovanega dejstva: da v proletarskih okrajih kljub ne-ugodnejšim socialnim razmeram po-mrje manj otrok nego v gospo-skih, v katerih je, kakor že vemo, pri-rastek na otrokih leto za letom manjši. Premožnejši sloji torej ne rode samd menj otrok kakor siromašnejši, am-pak tudi slabše. Zdi se to navidez čudno, a številke govore jasno, da je temu res tako.

Navadno se dejstvo, da se socialno in kulturno »višji« sloji relativno tako malo in vedno manj množe, razlaga iz takozvanega sistema dveh otrok, to pa iz moderne nenravnosti. Razlaga je čisto prava, dasi jo moderni sociologi in ekonomski radi zasmehujejo. Samo iz-popolniti jo je treba. Ne samo, da se med velikomestnimi premožnejšimi sloji plojenje umetno omejuje, rodilna sila sploh pojema in, kar se rodi, je vedno bolj slabotno in za življenje vedno manj sposobno, čeprav so soci-alne in higijske razmere tako ugod-ne. Za tem je res nenravnost in sicer v najširšem, ne zgolj seksualnem pomenu besede: življenje, ki naspro-

LISTEK.

Požigalka.

Vasil Čajčenko.

Rodbina Semen Kolomyjčeva je še spala, ko se je naenkrat razlegel klic: »Vstanite, vstanite! Pri nas gori! Ogenj!»

Hrycko, Semenov najmlajši sin, ki je prvi zaslišal klic je hitro vstal s svo-jega ležišča.

»Lucija vstani! Slišiš?« je začel klicati svoji ženi.

Na svoje največje začudenje pa je opazil, da njegove žene ni več tam, ka-mor se je zvečer vlegla.

Hrycko pa ni imel časa v svojem razkritju dalje razmišljati. Zbudil je svojega brata in očeta, peljal ju iz izbe in klical:

»Vstanite, vstanite! Gori!«

Bil je praznik, radi česar je Seme-nova rodbina še spala, dasiravno se je že daniilo.

Ko je hitel Hrycko iz hiše, je bilo prvo kar je zagledal v jesenskem jutran-jem mraku, njegova žena, ki je že sta-la pri vratih.

»Gori!« je vpila in kazala z roko.

Hrycko se je ozrl in videl, da šviga iz strehe hleva poleg hiše plamen. Ob-enem je zagledal moža, ki je tekel od posestva proti vasi. Posestvo je stalo osamljeno ob robu vasi, od katere ga je ločila široka ravnina. Čez ta prostor je hitel človek, ki se je zdel Hrycku znan. Že je hotel steči za njim. Ko pa je zagledal nov plamen, je skočil k vod-njaku in zaklical:

»Pomagajte, gori!«

Med tem so prihiteli iz hiše Semen s svojo ženo, njegov starejši sin Ivan z ženo ter dva ali trije otroci. Žene in otroci so začeli jokati in klicati: »Po-magajte!« Sosedje so ta klic slišali in kmalu je bilo Semenovo dvorišče polno ljudi, ki so tekali sem in tje, vpili, za-jemali vodo iz vodnjaka, jo prinašali v škafe, razmetali streho in jo polili z vodo. V tej zmešnjavi je vzbudila Hryckovo pozornost njegova žena. Lucija ni pomagala niti pri gašenju niti pri prinašanju vode; slonela je z na prsih prekrizanimi rokama ob steni. Hrycko, ki je hitel od vodnjaka s škafof pol-nim vode, je stopil k nji. Bila je smrt-nobleda, oči pa je imela kot blazna.

»Kaj stojiš tu?« je zavpil Hrycko, »pojdi pomagat!«

Nato je tekel dalje, ona pa se niti ganila ni, temveč je stala kot brez živ-ljenja, večkrat se je pa stresla popolno-

ma bleda in zbegana. Gledala je tja, kjer je gorelo, pa najbrže ni videla ničesar; neprestano se je krčevito stres-la, videla in slišala pa ni, kaj se krog nje godi.

Semenovi ljudje in pa sosedje so med tem razmetali gorečo streho, da ne bi ogenj zašel na glavno poslopje. Nekateri so še previdno polivali slamo in tramovje iz katerega se je kadilo, da bi ne zaostala kaka iskra. Ostali pa so stali v gruči ter ugibali, kako je vendar nastal ogenj.

»Gotovo je kdo zažgal!« se je nekdo oglašil.

In veš ti to gotovo?« ga je vprašal drugi.

»Iz vsega se da sklepati, da! Vsi so vendar spali v hiši in dekle, ki bi spala v hlevu, nimajo. Tudi hlapca, ki bi mo-goče s smodko zanetil ogenj, nimajo. Torej je vendar jasno, da je kak tujec požigalec.«

»In jaz sem požigalka videl!« je de-jal Hrycko. »Prihitel sem ravno iz hiše, ko je šele bežal od poslopja proti vasi. Hotel sem teči za njim, toda moral sem tu pri ognju pomagati. Toda zdi se mi pa znan!«

»Komu pa je bil podoben?« je vprašal Hrycka uradnik, ki je stanoval ne-daleč in je prihitel k pogorišču.

»Kdo neki ve . . . človek samo ta-ko ugiblje«, je menil Hrycko.

»No, in kako je bil oblečen?«, je vprašal uradnik dalje.

»Bil je v čamari brez čepice.«

»Brez čepice?«, se je nekdo izmed ljudi oglašil. »Čakajte! Ko sem slišal klice na pomoč, sem hitro vstal in hitel semkaj. Tu pa sem videl nekega moža v čamari brez čepice mimo teči. Tudi meni se je zdel znan.«

»No, kdo pa je torej bil?«, je vprašal uradnik znova.

»Kdo pa ve . . . Človek se lahko moti . . . mogoče sploh ni bil on.«

»Le povej, kar misliš!«

»Jaz mislim, da je bil Andriju Ty-

ščenko podoben, pa kdo ve . . .«

»Andrij Tyščenko? No, ta pa ni tak, da bi storil kaj takega«, je menil nekdo.

»Kdo pa naj to ve — nič ni gotove-ga«, se je oglašil dotični, ki ga je videl bežati. »Vse se zgodi.«

»Vi pravite, da je bil Andrij Ty-

ščenko?« mu je rekel Hrycko. »Tudi meni se je tako zdelo. Hrycko se je ne-hote obrnil tja, kjer je stala njegova žena.

»In kdo je pri Vas prvi videl

ogenj?«, je vprašal uradnik.

»Jaz sem prvi slišal klic: gori!« je pripovedoval Hrycko. »Toda kdo je kli-

res grožnja z najhujšo kaznijo, ki je enaka zaporu in izgubi državljanskih časti. (Velikansk nemir.) Predsednik opominja govornika, da naj govori zmernejši, ker bi ga moral v nasprotjem slučaju pozvati k redu. Državni kancler, državna tajnika Kühn in Lisko, minister Breitenbach, komisari zveznih držav in velik del desnice zapusti dvorano. (Velik nemir.) Soc. demokrati kličejo: Vendar enkrat sami! Scheidemann: Nočemo, da ostane Prusija še naprej nemška Sibirija. Ne smelo bi se reči: Alzaška nazaj, marveč: Prusija napreduj! Nato govori o zadevah v pruski zbornici. Predsednik ukori na podlagi stenografičnega zapisnika Scheidemanna. Poslanec Spahn (centrum), se noče pečati z razmerami v pruski zbornici. Kar pa tiče cesarjeve izjave v Strassburgu, jo obžaluje kakor tudi cesarjeve grožnje. Cesar samoobsebi umevno nima moči, da priklupi državni deželi kakih zvezni držav, ne da se prej zasliši državni zbor. Konservativci grof Schwerin se noče pečati s cesarjevo izjavo, dokler se ne predloži avtentično besedilo. Sodi, da se je postopalo pomotno, ker se je dala Alzaški in Loreni ustava. Narodni liberalci Calcer protestira proti izvajanjem Scheidemanna. Med njegovim govorom se vrnejo v zbornico člani državnega sveta in kancler. Socialni demokrati jih pozdravljajo z aha-klici, narodni liberalci kličejo soc. demokratom: Politični otroci. Državni kancler izjavi, da dobi tvornica in Gravenstadnu naročila od železniške uprave, če odpusti ravnatelja, ki je duša protinemškega gibanja v dotični pokrajini. Pogajanja so se vršila zaupno. Poslanec Blumenthal je pa stvar spravil v alzaško zbornico, ki se je zavzela za ravnatelja. Cesar je dal zato duška nevolji v razgovoru s štrassburškim županom. Javnost je cesarja zato ostro napadala. Obsojam napade na cesarja. Cesar je govoril v krogu povabljenih gostov to, kar je mislilo veliko nemških src. Po indiskreciji, ki se mora obžalovati in ki jo ni zakrivil štrassburški župan, je bila vsebina objavljena ne v kakem nemškem, marveč v francoskem listu. Za položaj, ki je nastal, prevzamem seveda odgovornost.

BULGARSKI IN ČRNOGORSKI VLADAR NA DUNAJU.

Bulgarski kralj in kraljica ter prestolonaslednik Boris obiščejo našega cesarja 1. junija na Dunaju. Bulgarski gostje ostanejo na Dunaju dva dni. Črnogorski kralj obišče Dunaj najbrže 8. junija dopoldne.

SMRT V ZBORNICI.

Konservativni pruski deželni poslanec von Baumbach je umrl 17. t. m. v zbornici, ko je govoril v proračunski razpravi. Zadel ga je mrtvoud.

Društva.

Cerkniško okrožje Orlov je priredilo 12. maja drugi izlet na Križno goro pri Ložu. Vreme je bilo krasno. Ob 9. uri so prikorakali Orli v kroju iz celega okrožja. Pred romarsko cerkvijo jih je pozdravil gospod kaplan Ivan Klemenčič iz Starega trga. Po službi božji se je

storila, on je popolnoma nedolžen, govoril je čisto resnico. Govorila sem proti njemu iz jeze, ker me je zapustil.

Vse to je izrekla s krepkim, mirnim glasom in nato sedla.

»Tako trdovratna zločinka! Šele sedaj pove resnico,« je slišala šepetati ljudi.

Čutila je, da počiva Andrijev pogled na njej in se je obrnila k njemu. Gledala ga je proseče, kot bi ga prosila odpuščanja. Žalostno se mu je nasmehnila in lahko pokimala z glavo — k slovesu za vedno.

Posvetovanje sodnikov ni trajalo dolgo. Lucija je bila za krivo proglašena; Andrij pa oproščen. Mad navzočimi je nastal nemir. Sodnik je zvonil k miru in naznanil dalje, da naj se Andrija takoj izpusti, Lucijo pa se pošlje v Sibirijo.

V tem trenutku, ko je izrekel sodnik obsodbo, se je zaslišalo v dvorani krčevito zdihovanje. Bila je Lucija, ki je izgubila na zemlji vse, kar ji je bilo nekoč ljubo in drago.

H. Sienkiewicz:

V peščen puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

XXXV.

Drugi dan je nekoliko pršel dež, toda ker so bile vmes tudi vedre ure, je Stanko že zgodaj zjutraj začel ogledo-

na prostem pred romarsko hišo razun Orlov zbralo mnogoštevilno občinstvo. Okrožni predsednik J. Podbevšek otvoril javen ljudski shod, spominjajoč se prvega okrožnega izleta na Križno goro pred dvema letoma, ki je krasno uspel. Nato so se vrstili zanimivi govori. G. Ivan Klemenčič je govoril o pogumu in odločnosti, ki sta potrebna mladeniški organizaciji. — Okrožni načelnik, trgovec Josip Udovč, je razmotrival izseljevanje v tujino pozivljajoč k ljubezni do rodne zemlje. Predsednik loškopotoškega Orla K. Škulj, je v poljudni obliki predočil nastanek, razvoj, pomen in korist organizacij. — Predsednik starotrškega Orla je pozdravil v svojem in imenu g. župnika, ki se shoda ni mogel udeležiti. Ob sklepu je okrožni predsednik omenjal, da je bil prvi namen temu sestanku priprava za glavno letošnjo okrožno prireditev, ki bo na Rakeku ob priliki blagoslovljenja novega Doma. Tedaj na mnogoštevilno svidenje! Shod je trajal dobri dve uri. Takoj nato je bila seja okrožnega odbora, pri kateri se je za Rakek določila nedelja 9. junija, o čemer naj se obvestijo sosednja okrožja, da na isti dan ne bi napravljala kakih svojih prireditev.

— **Predavanje v Preski.** Tukajšnje Slovensko katoliško izobraževal. društvo je priredilo v nedeljo popoldan 2 predavanja, in sicer ob 1. uri za šolsko mladež in ob 3. uri za odrasle. Oba predavanja, na katerih je govoril gospod Puhar iz Ljubljane, sta bila s skioptičnimi slikami pojasnjavana. Udeleženci žele še več podobnih predavanj.

Na šenturški gori je pretečeno nedeljo, dne 12. t. m. predavala o gospodinjstvu in vzgoji gdč. Minka Odlasek, voditeljica gospodinjstkih tečajev.

KNJIGOTRŽTVO.

Družbenik Marijin. Molitvenik za Marijine družbe. Izdalo škofijsko vodstvo Marijinih družb. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Ta novi molitvenik je ravnokar izšel. Razdeljen je v tri dele: 1. Pravilnik; 2. Obrednik; 3. Molitvenik. Kljub vsestransko popolni vsebini, je cena skrajno nizka in sicer 1 K 50 vin. za platno z rdečo obrezo, 2 K 40 vin. za platno z zlato obrezo in 2 K 80 vin. za fini šagrin z zlato obrezo.

Potop. Zgodovinski roman. H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravski. — Ta veliki roman je za »Ognjem in mečem« najlepší Sienkiewicz. Opisuje boje poljskega plemstva s Švedi. Živo slika tedanje običaje in divje čase, riše vse polno zgodovinskih oseb v najkrepkejših barvah in je zanimiv od prve strani do zadnje.

Stane broširan 6 K 40 vin., vezan 8 K 40 vin.

Valerija. Zgodovinska povest. Spisal A. de Waa l. Prevel N. J. P. — Ta krasni roman iz poganske dobe, ko se je preganjalo krščanstvo, naposled pa slavno zmagalo, ne potrebuje posebnega priporočila, saj slovi po celem svetu. Knjigo, ki je tudi izredno vzgojnega pomena za ljudstvo, dičijo slike, ki seznanjajo bravca z rimsko dobo.

Stane broširana 1 K 50 vin., vezana 2 K 10 vin.

vati prostor in dopoldne je ogledal popolnoma vse kote. Vtisk je bil splošno izvrsten. Najprej, kar zadeva varnost, je bila Lindejeva gora kakor izbran kraj v celi Afriki. Pobočja so bila pristopna menda samo šimpanzom. Levi ali pantri bi ne mogli po njih splezati na vrhunec. Kar pa zadeva skalni greben, je bilo treba postaviti k njemu samo Kinga in lahko so spali mirno na obeh ušesih. Stanko je bil mnenja, da bi se tu lahko branil tudi zoper manjše oddelke dervišev, kajti pot, ki je peljala na goro, je bila tako ozka, da je King komaj zamogel po nji, človek pa, ki ima dobro orožje, bi zamogel odgnati vsako živo bitje. Sredi »otoka« je bil vir hladne in kristalnočiste vode, iz katerega je nastajal potoček, ki se je zviljal kot kača med bananovimi gaji, slednjič se pa spustil s strme višine k reki tvoreč ozek, belemu traku podobni vodopad. Na južni strani »otoka« so ležala polja, pokrita z bujnim manio- kom, čegar korenje daje zamorcem priljubljeno hrano, za polji so se pa dvigale gruče neizmerno visokih kokosovih palm z vrhunci, podobnimi perjanicam.

»Otok« je obdajalo morje džungle in razgled z njega je bil jako prostran. Na vshodu se je dvigala sinja vrsta gor Karamojo. Tudi na jugu je bilo videti precejšnje pogorje, ki je sodeč po njegovi temni barvi, moralo biti pokrito z gozdovi. Na zahodu se je pa spuščal, pogled tja do mej obzorja, kjer se je džungla dotikala neba. Toda Stanko

NA OGRSKEM ZOPET DIVJAL STRAŠEN VIHAR.

Vihar vrgel železniški vlak s tira. — Ranjenih 24 oseb.

V ogrski stolici Ugosca je divjal 16. t. m. strašen vihar, ki je napravil po njivah in gozdech strašno škodo. Vihar je vrgel na odprti progi vlak s tira. Nevarno ranjene so bile 4, lahko pa 20 oseb.

PONESREČENI AMERIKANSKI PODMORSKI ČOLN.

Pet mož vtonilo.

Štiri milje od Longborda je ponesrečil ameriksni podmorski čoln »Geo«. Rešili so 14 mož, 5 jih je pa vtonilo. Ladje ne upajo rešiti.

ZAHVALA.

Podpisano županstvo se tem potom najudaneje zahvaljuje slav. deželnemu odboru vojvodine Kranjske, ki je blagovolil poslati za pogorelce v Tomačevem 1000 K in pogorelcem na Ježici 600 K.

Na Ježici, 18. maja 1912.

Anton Vičar,
župan.

Dnevne novice.

+ **Kulturnobojni poizkus!** »Svetnik« svobodomiselnecv in fanatični sovražnik krščanske misli Tomaž Massaryk ne opusti nobene prilike, da ne bi dal duška svojim brezverskim čutilom. Tako ga srečujemo na zborovanjih svobodomiselncev, v brezverskem časopisu, povsod kjerkoli je mogoče udariti proti krščanstvu, je on zraven, pa naj bo to kje v češki zemlji ali med Nemci, na Dunaju ali v Ameriki, povsod je zraven; brezverci vsega sveta so njegovi pobratimi. Velik del češke inteligence je otrok njegovega duha in v državnem zboru zro nanj kot svojega očeta češki soc. demokrati kakor tudi narodni socialci, agrarci kakor lidovci. Vsi ga obožujejo, — ne zaradi njegovih velikih političnih ciljev in velikega socialnega dela, ampak zato ker jih prekaša v sovraštvu do krščanstva. Zato ga časte in slave! Ta mož, vseučiliški profesor itd. državni poslanec nima v zbornici drugega dela, kakor da se oglašja s svojimi kulturnobojnimi načrti, — a pri tem mu krepko sekundira ves mednarodni framasonski Izrael, pa naj sedi med Slovani ali Nemci. In kako malenkosten je ta mož! Pred tedni je vložil neko interpelacijo, zakaj je državni pravdnik zaplenil neko Maharjevo knjigo. V interpelaciji je seveda navedel vsa tista mesta, katere je prečrtal državni pravdnik, in ki kruto žalijo verski čut katoličanov. Zbornični predsednik ni videl njegove interpelacije v nemškem prevodu in tako je prišla Massarykova interpelacija v zbornične zapisnike. Ko je »svinjarija« bila v zapisnikih, so šli posl. dr. Susteršič, dr. Hruban in Humer k predsedniku in ga vprašali, zakaj take interpelacije ni preprečil. Predsednik je povedal, da interpelacije v nemškem prevodu ni bral. To je seveda prišlo v javnost in Tomaž Massaryk, nadut profesor, je to priliko porabil in danes koncem seje v vprašanju na zborničnega predsednika zopet napadal in žalil katoličane. Ves

»frajzin« se je gnetel okrog njega, od znanega Zenkerja pa do soc. demokratičnih »pobov«, vsi so mu ploskali in pritrdjevali. Veleučeni »pan« Massaryk je svoje brezverske somišljenike pravočasno aviziral. Drugič bi želeli, da bi zastopniki katoličanov, krepkeje reagirali na take napade. Ko bi našega Gostinčarja ne bilo, bi bili vse mirno »pozrli«. Od krščanskih socialcev sta bila navzoča menda dva, od katoliških Čehov tudi le dva in tako je imel Massaryk nekaj »vspeha«. Nasproti organizaciji svobodomiselnih elementov v zbornici, je treba postaviti organizacijo katoličanov, da se prepreči že v kali vsak tak napor. Massaryk je smatral tudi za potrebno omenjati Ribnikarjevo afero in napadati S. L. S. zaradi slovenskega gledišča. Tak je nivo, na katerem se giblje mož, ki sicer hodi v Ameriko svojo učenost prodajat. Njegov nastop naj bi imel to dobro posledico, da bi se katoliški elementi v zbornici tesneje organizirali, da bi se taki frazerji odločneje zavrnili. Zakaj to je nečuvstvo, da si upa kak Massaryk v zbornici zastopnike večine avstrijskega katoliškega ljudstva izzivati s tem, da jih imenuje »kramarje v templu«, ki jih je treba izgnati! Katoličani skupaj!

+ **ni most in premogovnik na Mirni.** Z Mirne na Dolnjiškem se nam piše: Včeraj smo imeli živahno obravnavo na Mirni radi železnice, ki jo je brez dovoljenja zgradil mirnski premogovnik na kolodvor. Premogovnik je kar položil železniški tir čez tujo posest. Nekega Flatschata so poslali sicer okoli, pa ta je pripovedoval, da je dovoljenje dano in se je sploh obnašal, kakor bi imel pravico vse razlastiti. Kmečki posestniki so kar gledali, kaj se godi z njihovo lastnino, a pred tako mogočnimi gospodi se marsikateri še ziniti ni upal. Zdaj ni ne Flatschata ne odškodnine nikjer. Pa prišla je rešitev. Na poti do kolodvora mora rudniški tir čez potok Mirno, in za to se jim je zdel pripraven deželni most. Izpekljali so traso navpično na most, podrli parapetna zidova in položili tračnice ter začeli voziti. Ko je bilo že vse izvršeno, so šele prosili deželni odbor, naj jim dovoli rabo mostu. Deželni odbor je pa rabi mostu prepovedal in zahteval od družbe, da postavi most takoj nazaj v prejšnji stan na svoje stroške. Kar je družba počela, je bilo motenje tuje posesti in brez dvoma kaznivo dejanje. V svojem odloku pa pravi deželni odbor, da ga k tej prepovedi nagibajo pred vsem slabe izkušnje, ki jih imajo posestniki zemljišč od gradnje šentjanžke železnice. Čez toliko let namreč še danes niso dobili posestniki izplačane odškodnine za svet, ki se je vzel za železnico, dasi morajo davek plačevati od sveta, ki ga že davno nimajo. Zato je pa deželni odbor med pogoji za eventualno rabo mostu navedel tudi tega, da se mora podjetništvo pri deželnem odboru izkazati, da je popolnoma izpolnilo vse obveznosti do zemljiških posestnikov. Ker premogovnik zahteva deželnega odbora ni izpolnil, je ukazal deželni odbor županstvu na Mirni, da mora takoj na stroške premogovnika odstraniti položene tračnice in most pozidati v prejšnji stan nazaj. To se je zgodilo. Včeraj se je vršila obravnavna za gradbeno dovoljenje. Vodil

kuc večja žival, in celo dvojce, kajti mali Nasibu je odkril med tem v goščavi banane kozo s kozličkom, katerih deriši niso mogli dobiti. Koza je že nekoliko podivjala, kozliček se je pa takoj sprijaznil z Nasibu, ki je bil neizmerno ponosen na svoje odkritje in da bo sedaj po njegovi zaslugi bibi imela vsak dan izvrstno sveže mleko.

»Kaj bomo sedaj delali, Stanko?« je vprašala nekega dne Nelka, ko so se že dobro ugospodarili na »otoku«.

»Dela je mnogo,« je odvrnil deček, potem je pa iztegnil prste na roki ter pričel naštevati vsa opravila, ki jih čakajo.

»Najprej, Kali in Mea sta pagana, Nasibu pa, kot Zanzibarec, je Mohamedanec. Torej jih bo treba izobraziti, naučiti vere in krstiti. Potem bo treba našušiti mesa za popotovanje in vsled tega bom moral hoditi na lov, tretjič, ker imamo mnogo orožja in nabojev, hočem Kalija naučiti streljati, da bi namu bilo dvojce za varstvo; četrtič pa, ali si pozabila na letajoče zmaje?«

»Na letajoče zmaje?«

»Da. Morala jih bodeš lepiti ali še bolje, šivati. To bo tvoje delo.«

»Jaz se ne maram samo zabavati.«

»To ne bo nobena zabava, ampak morda izmed vseh najkoristnejše delo. Tudi ne misli, da se bo končalo s prvim zmajem, ampak narediti jih bo treba petdeset ali še več.«

»Čemu pa toliko?« je vprašala začudeno deklica.

Ko se je pa vrnil v Nelkino koč, se je prepričal, da se nahaja na »oto-

Jo je v imenu deželne vlade dr. Bicek, prišel je novomeški okrajni glavar baron Rechbach, deželni odbor sta zastopala dr. Lampe in stavbeni nadsvetnik Klinar, cestno upravo načelnik okrajnega cestnega odbora trebenjskega župan Kek. Seveda so prišli vsi prizadeti posestniki z župnikom in županom na čelu ter zahtevali varstvo svojih pravic. Zastopnika deželnega odbora sta dala zahtevo deželnega odbora na zapisnik, potem se je vršil obhod na zemljiščih, ki se uporabijo za traso. Prebivalstvo je jako hvaležno deželnemu odboru za njegov odločni nastop v varstvo kmečkih pravic.

+ **Slaba mazila.** Slovenski liberalci imajo par odstavljenih politikov, katere je vrgla S. L. S. v kot kakor stare škornje, ki niso za nobeno rabo. Dva možakarja, katerih eden je na Dunaju, drugi pa v Ljubljani, se smatrata za stara mentorja liberalne politike in prav z nekim proroškim glasom, kakor stara rimska Sibila, čutita potrebo vsake kvatre enkrat svoje proroške bukke odpreti in naznaniti strmečemu liberalnemu svetu razne politične katastrofe. Tako je priobčil »Slov. Narod« v sredo, 15. maja, »senzacionalna razkritja o obširni klerikalni intrigi« slovenskega politika, kateri je zavzemal že enkrat odlično mesto v državni hierarhiji. In kakšna so ta razkritja. Poslušajmo: »Klerikalna stranka se ima za velik del svoje moči in svojega političnega vpliva nekaterim nepredvidnostim in pogreškom napredne politike zahvaliti. Klerikalna stranka je zlasti z uspehom zlorabila jesenske dogodke leta 1908 v svoj prosep. Z denunciacijami in hinavskim patriotizmom je znala potisniti narodno - napredno stranko na obtožno klop. Razširjala je v avstrijski javnosti in zlasti na merodajnih državnih mestih mnenje, da so slovenski napredni krogi nepatriotični, antimilitaristični, da, antidinastični, in da je narodno-napredna stranka srbofilska. Na ta način si je pridobila državno moč za zaveznika. Narodno-napredna stranka se je naenkrat čutila v vlogi, da se njen boj proti klerikalnemu ne smatra zgolj kot strankarsko-politično delo, temveč kot stremljenje, naperjeno proti državi sami in tako je trpelo napredno delo pod težo tega sumničenja. Nikdar bi se klerikalna stranka v deželi ne bila povzpela do one pozicije, katero danes še zavzema, da ni imela državne moči na svoji strani.« — Zelo naiven mora biti tisti slovanski politik, ki ima to za senzacionalna razkritja. Te reči smo kdaj že poznali iz »Slov. Naroda«. S. L. S. ni patriotična, mi smo sami hinavci, ki smo pripravljeni pri prvi priložnosti magari z Turki potegniti, napredna stranka je bila samo grdo obrekovana; tiste hude članke v liberalnih listih za časa aneksije pa so pisali gotovo »klerikalci«, uredništva liberalnih listov so jih samo pomotoma sprejemala. In pa ta ljuba državna oblast! Kje bi bila danes S. L. S. brez državne oblasti; tam seveda, kjer je sedaj liberalna s pomočjo državne oblasti! Liberalcem še sedaj ne gre v glavo, da jih je vrgla njih brezdelnost in pa naš boj za prava katoliškega ljudstva. Še zmeraj so te misli, da je glavna stvar, da je državna oblast na njihovi strani, da

bo šlo. Pustimo jim to upanje, državno oblast na svojo stran dobiti, ni tako težka reč, težje je ljudstvo pridobiti, tega pa liberalci ne mara, kvečjemu pri volitvah. Poslušajmo dalje razkritja: »Za letoš. pomlad se pripravljajo v Ljubljani razne velike prireditve vojaškega značaja in obiščejo člani cesarske hiše kranjsko prestolico. To je prilika kakor nalašč za to, da se osumnijo slovenske naprednjake. Najuspešnejše sredstvo se je zdelo klerikalcem to, da navežejo na dogodke septemberskih dni, razburijo prebivalstvo ter ustvarijo javno razpoloženje, ki bi se najvišjim osebam, prišedši v Ljubljano, zdelo kot mržnja in nasprotstvo, ki bi vojaškim krogom moralo vcepiti prepričanje, da se nahajajo med sovražnimi, zlovoljnimi elementi, ki črte armado ter ji žele le slabo. In ko bi se potem pojavilo vprašanje, zakaj vse to, potem bi klerikalni podpihivalec kazal s prstom na narodno - napredno stranko, češ, taki so uspehi njene vzgoje in njenega političnega dela. To je načrt. Izveditev je deloma znana. Ribnikar je zaprt, odprt pa celi slovenski javnosti pogled na septemberske dni, znova vsebuje spomin na one težke čase. Nauk: Z nobenim, še tako nečuvnim sredstvom pa se ne dajte zapeljati in razburiti. Povsodi zmaga končno resnica in pravica. Storite vse, da zmaga, toda ostanite hladni in trezni.« — Tako je! Zato smo pa v Ljubljani, kjer smo liberalci doma, razobesili te dni fane za naše častnike, da nas ne bodo zopet »klerikalci« razkričali za puntarje in da homo spet prijatelji z državno oblastjo. — Blažena liberalna stranka, ki ima takega Salomona v svoji sredi. Mi pa, po pravici rečeno, bi mu še svojih koz ne izročili v njegove roke, kaj še politiko.

+ **Zatiški opat** p. Gerard Maier je prestopil iz cistercijskega v red trapistov in se je preselil v Zemonik pri Zadru.

— **Tiskovine za posredovalne urade.** Na mnogostranska vprašanja odgovarjamo tem potom, da je sestavljen deželni odbor vzorce za tiskovine, zlasti za uradne knjige, kakoršne bodo rabili posredovalni uradi. Uradne knjige se bodo dobavile že vezane in strani znamenovane z zaporednimi številkami. Kakor hitro bodo knjige in tiskovine gotove — kar se zgodi čimprej — bodo o tem županstva obveščena s posebno okrožnico. — Zaradi enotnosti se priporoča, da naroče vsa županstva knjige in tiskovine takoj, ko dobe okrožnico z obvestilom, kdaj in kje se dobe. Pri tej priliki opozarjamo, da začno posredovalni uradi poslovati takoj, ko se ustanove. Kaka izvršilna naredba glede poslovanja se ne bo izdala.

— **Klasifikacija in štetje konj.** Po razglasu mestnega magistrata ljubljanskega se vrši klasifikacija konj za mesto Ljubljano dne 23., 24. in 25. maja t. l. na konjskem sejmišču poleg mestne klavnice. Lastnikom konj je vse svoje konje, ne glede na starost in druge okoliščine po naznanilnicah naznaniti mestnemu magistratu, in sicer v mestnem vojaškem uradu, »Mestnem domu«. Kdor ni prejel naznanilnice, jo dobi v omenjenem uradu. Rok za naznanitev konj poteče dne 18. t. m. Kdor konj ne naznani ali konj ne pri-

pelje h klasifikaciji, se kaznuje z denarno globo ali z zaporom.

— **51 modrasov v 14 dneh** se je nabralo v občini Prečna. Ena sama oseba (Terezija Možž) jih je dne 5. maja, en sam dan ujela 8. Imenovana jih ima zdaj že 17. In to samo v dveh vaseh, Gor. in Dol. Kamence. Kdo bi mislil, da je tam toliko strupa. Škoda, da ne pride nadnje prijatelj Boltatuga Pepeta, ki so mu gadje in Prečna tako pri srcu!

— **Konvertit.** V Zsibriku na Ogrskem leta 1872. rojeni zidar Janez Hoffmann, evangelskega veroizpovedanja, je minoli praznik v Leskovcu prestopil v katoliško cerkev.

— **Dvekronski novci.** Avstro-ogrška banka poroča, da bo z dne 20. t. m. izdala v promet pet milijonov kron v novih dvekronskih novcih. Z omenjenim dnem se bodo začeli odtegovati iz prometa stari goldinarji, tako da bo čez nekaj časa izginil zadnji soplin na staro valuto.

— **Nezgoda aviatika Widmerja v Splitu.** V četrtek se je na vojnem vežbališču v Splitu dvignil v zrak z Bleriotovim letalnim strojem znani aviatik iz Trsta, Widmer, ki je pretekle dni poletel iz Trsta v Benetke. Prizor je bil krasen in občinstvo je z veliko napestostjo spremljalo letalca. Widmer je nekolikokrat preletel vežbališče in se spustil zelo spretno in lepo na tla. A prostor je bil v to svrhu premajhen ter je bilo Widmerju nemogoče ustaviti pravočasno aparat, vsled česar se je zaletel v leseno ograjo in polomil levo krilo, desno in vijak pa poškodoval. Widmer je ostal nepoškodovan, ker je o pravem času skočil iz aparata. Poškodbe aparata niso velike, vsled česar bo mogoče aparat popraviti v Splitu ter se bo bržkone Widmer jutri, v nedeljo, zopet dvignil v zrak. Občinstvo je v četrtek kljub nezgodi prirejalo burne ovacije mlademu aviatiku.

— **Kaj je ljudsko zavarovanje?**

»Ljudsko zavarovanje« je pri nas še malo znan način zavarovanja brez zdravniškega preiskanja, po katerem je vsaki zdravi osebi mogoče, proti majhnim tedenskim prispevkom (že od 10 h naprej) zagotoviti za slučaj smrti svojem, da slučaj doživetja pa sebi na stara leta primerno glavico, ki v obeh slučajih gotovo zelo prav pride. Zavarovati pa se zamore tudi otroke v vsaki starosti ter jim na ta izvanredno lahek način zagotoviti primerno doto. »Slovenska Straža« v Ljubljani to »Ljudsko zavarovanje« vsem skrbnim možem in očetom kar najtopleje priporoča in pošlje na željo vsakomur jako podučno knjižico o »Ljudskem zavarovanju«, ki jo je spisal v. č. g. župnik Haase. V tej knjižici je pa zapopadeno tudi navodilo glede zavarovanja.

— **Zadružne in zasebne mlekarne in sirarne** prosimo, da se radi dobave potrebščin obračajo na g. Val. Urbančiča v Ljubljani, ki v prid »Slovenski Straži« preskrbuje cenj. naročnikom najboljše blago po najnižji ceni.

— **11.000 srednješolcev strelcev.** Na 323 srednjih šolah se je urilo to šolsko leto 11.200 srednješolcev. V 161 strelških društvih se je pa urilo v streljanju 11.400 mladih strelcev.

— **Umrla** je v Spodnji Šiški gospa Antonija Srčnik, stara 31 let.

— **Vojaška vest.** Naš rojak g. Fran Vilfan, vpokojen major, je imenovan za podpolkovnika.

— **Razpisana srednješolska mesta.** Od 21. aprila do 15. maja so bili izdani sledeči razpisi: Ravnateljsko mesto na dež. r. v Sternbergu (do 31. maja). — **Klasična filologija** na I. drž. gimn. v Ljubljani (do 20. V.). — **Moderna filologija:** Ljubljana (m. u., D. v zvezi s stran. predm. pedagog. ali zemljep., 25. V.), Kočevje (g., D. I. gr., 5. VI.), Ustje (r., D. E., 31. V.). — **Historična skupina:** Praga II. (3. r., H. Geogr., 31. V.). — **Matem. fiz. skupina:** Dunaj XIX. (r., M. Geom., 30. V.). — **Prirodopisna skupina:** Dunaj, V. (Eliz. g., Ng. m. utl., 20. V.), Ustje (r., C. m. utl., 31. V.). — **Telovadba:** Novi Jičin (r., T., 15. VI.). — Kratice in znaki kakor navadno.

— **Zaklal ga je.** Mokronog, dne 17. maja 1912. Danes ob pol 11. uri dopoldne je v Slepseku pri Mokronogu zloglasni nasilnež Mole iz St. Ruperta sunil brez vsakega povoda zidarskega mojstra Valentina Lendaro z nožem s tako silo v trebuh, da je tisti kmalu nato umrl. Morilec je skušal zbežati, a so ga krepke kmetске pesti zgrabile, ga z vrvmi k nekemu drevesu privezali ter do prihoda orožništva stražili. Orožniki so potem uklenjenega pripeljali v zapor v Mokronog. Umorjeni Lendaro je bil zelo mirnega značaja, v obče priljubljen in dober delavec ter zapuščal ženo in štiri še majhne otročiče. N. p. v m.! Mole je strasten liberalci in alkoholik.

Primorske vesti.

p **Vihar v Pulju.** 17. maja 1912. Tu razsaja danes strašen severozapadni. Morje je v luki tako razburkano, kakor že leta ni bilo. Zunaj luke mora razsajati strašni morski vihar. Bati se je nesreč na morju. Združena eskadra je tekom dopoldneva odplula iz luke. Prot 12. uri opoldne pa so se že vrnili skoro vsi torpedni rušilci in torpedovke v luko, da najdejo zavetje. Celu mesto je bilo dopoldan zavito v veliko meglo prahu. Prot 12. uri popoldan je začelo deževati, na kar je tudi vihar nekoliko ponehal.

p **Hišne preiskave in aretacije.** Na zahtevo preiskovalnega sodnika je izvršila policija hišno preiskavo na stanovanjih visokošolcev Klavdija Suvič, Franc Apolonio, Karla Morpurgo, Jurija Trauner in Mihaela Mianich ter privatnega uradnika Gilberta Finzi. Preiskava se je vršila tudi v hiši, kjer ima sedež društvo laških visokošolcev. Policija je ta stanovanja zapečatila. Aretirala pa Srviča in Finzija. Zaprl so pa tudi v Ronolih uradnika laških železnice, Alfreda Borsetti. Povod preiskavam in aretacijam je dal baje sledeči dogodek: Ko je bil laški kralj napaden in je bil naš cesar prvi, ki mu je čestital k rešitvi, so napravili Lah v Rimu in nekaterih drugih mestih pred avstrijskimi konzulati ovacije Avstriji in našemu cesarju. To pa je zbudilo tržaške irendente in so poslali v Italijo protest proti tem ovacijam. Protest so podpisali imenovani, proti katerim je sedaj uvedena preiskava.

p **Poročanje umazanosti in »Edinosti«.** Pretečen teden se je vršila pred

Stanko je pa začel razlagati svoje načrte in nade. Na vsakega zmaja napišem, kako se imenujeva, kako sva se iztrgala iz rok dervišev, kje sva in kam greva. Napišem tudi, da prosiva za pomoč in naj se pošljejo brzojavke v Port-Said. Potem bom pa izpuščal zmaje vedno, kadar bo vlekel veter od zahoda proti vzhodu.

»Veliko jih bo«, je rekel, »padlo v bližini, mnogo jih bodo zadržale gore, toda ako tudi saj eden prileti do morskega brega in pade Evropejcem v roke — bova rešena!«

Nelka je bila navdušena nad tem načrtom in izrazila se je, da se celo King ne more meriti s Stankom z razumom. Bila je tudi prepričana, da bo mnogo zmajev priletelo celo do očetov in obetala je lepiti od jutra do večera. Njena radost je bila tako velika, da se je Stanko bal, da ne bi dobila vročice ter je moral zadrževati njeno gorečnost.

In odslej se je na dobro začelo delo, o katerem je govoril Stanko. Kali, kateremu je velel naloviti kolikor mogoče veliko skakajočih rib, jih je jenjal loviti na trnek, mesto tega je pa naredil iz tankih bambusov visok jez ali pravzaprav neke vrste leso in ta jez je potegnil povprek reke. Sredi lese se je nahajala velika odprtina, skozi katero so ribe morale priplavati, ako so hotelo priti v prosto vodo. To odprtino je zadelal Kali z močno mrežo, spleteno iz plaminih vrvi in na ta način si je vsak dan zagotovil obilen lov.

Že spet jest pa gespud žepan.

»Dobr jut, gespud žepan! Sm že tlele!« puzdravu sm gespuda dohtar Taučarja, ke sm pršou u Prule, kokr sma se unkat zmenila. »Kuku je kej; a sa že kej pugruntal, če uja kašne pušast pasale na tala must, ke ga uja tlela napraul?«

»Neki b mogl pridet gor in jest mislem, de b glih lintverni bl tle na ta must pasal, kokr pa tam na sred Iblane, ke se nubedn cuck na zmen zajne. Tle ukul pu štohtolt se ulač use sorte sodrga in potepuhi in delamržeži, ke b blu dobr, de b jm iz lintvernem mal strahu napraul. Jest sm že mislu, kua b pa blu, če b jh na jubeleumskem mu-

ste dol pubral in b jh tle sm prepe-lal — — —«

»Oh, gespud žepan, tega nej pa le nekar na streja. A na veja, de je prejšnj žepan gespud Ivan Hribar naredu za dvejest let kuntrakt za tist plac iz lintvernem? Tega nej le nekar na streja; kuntraht se more rešpehterat, če nečja mt kašne sitnast in koštnge. Gespude Hribari b gvišn na bla ušeč taka preselitu, lintvernem pa še mn, ke tam jm je kratek čas, ke je tak frker, pusebn dupoune, tle b pa douhčas predajal, de b jm blu za scagat. Nej dobr premislja, predn kej tacga ukreneja. Pa mislja, de b mogl bt glih lintverni tud na tem most tle u Prulah? A b kašna druga žvau na zalegla glih tku?«

»I sej jh puznaš naše ubčinske svetnke, kašn sa! Leberalci čja mt na usaka viža lintverne, klerekalci, pusebn pa gespud Štefe, se pa bureja na usa muč prot lintvernem in trdja, de ta špas preveč kušta. Luba duša, kua pa tu kušta? Pa če tud kušta, sej kušta sam enkat; pol pa tku nč na zaceraja. Še mark jm ni treba kepvat za pud urat, kokr psm usak let. Futrat jh ni treba; iz ena beseda: nubeneh strošku več občn na przadevaja. Tle so pa le puštenem ldm za cir, fagabundem pa za strah.«

»Kua pa mislja pol prouzaprou nardet?«

»Jest sam na vem kua čm nardet. Zamerm se nubenmo rad; zdej pa če pustaum lintverne na must, u hud gespud Štefe name in me u tulk časa fek-

seru, de um nazadne še u jetka padu ud jeze; če pa lintvernu na pustaum, se u pa gespud dohtar Trillar name repenču in mesar Črne m zna še zažugat, de me u vn vrgu. Viš, ke sa tku čudn lde. Oh, blagor gespude Hribari, ke je mou tku lepu občinske svetnke zbrano ukul sebe, kokr kokla putke. Kokr jh je tou ubrnt, tku sa pa bli ubrnen —«

»Za božja vola; sej sa se glih tku preh vulil in izvulil ubčinsk svetnki. kokr zdej — — —«

»Kua vulil! Nč vulil! Jest, Hribar, rank Plajvajs sma se skp zbral in sma se pumenil, ker muže znaja ta nar leušk kimat in ta nar bl ubugat in ke sma ta prave pugruntal, sma jh lepu na en pogn puperja spisal, ud spodi sma pa pudpisal »narudn vuliuni udbor«, pa je blu fertik in Buh na przaden, de b ker kašna črhnu čez tu, de b mu ta al pa un mužakar na biu ušeč in pu vol; tu sma ga tku strgal u ta »Sluvenskmu Narude«, de ni nubena kucina ustala puštena na nem.«

»Ja, sevede, tu je blu pol že fajn; al zdej je use tu udklenkal! Zatu ste mende leberalci tku hedi na deželn zbor, ke vam je tku štrana zmešu, de na morte več kar pu sojem lintverne ukul pustaulat, kokr b jh tli. Nemci, ke tud sedeja u ubčinskem svete, vas mende na bodeja glih tku hedu u uči; tu mende kar tku pr forma jamrate, de vas srce buli, ke morte gledat Nemce zraven sebe — — —«

»Mene že ne. Jest nč na rečem čez Nemce; tu na morš trdet. Jest sm se še

tržaškimi sodiščem umazana obravnava. Ti dnevi so bili za tržaško časopisje zlata vredni. Ljudje so kar požirali te umazanosti. Da »Piccolo« dela »gšeft« s takimi pikantnostmi, kdo se bo Judu čudil, a da je tudi »Edinost« padla na tako nizko stopinjo, temu se čudimo. Da, opazili smo, da je »Edinost« v popisovanju teh umazanosti še prekosila sam »Piccolo«. Ali pri »Edinosti« res na nič več ne gledajo, kakor samo na to, kaj več nese? Kakšno korist ima ljudstvo od tega? Ali ni naša mladina že dovolj pokvarjena? Potem se pa še jeze, če pravi rodoljubi svare ljudstvo pred čitanjem »Edinosti«. Kateri pošten oče pa more še tak list pustiti v roke svojim otrokom? Ker je pred kratkim »Edinost« pisala, da je prevzel Trst vodstvo v slov. umetnosti, si najbrže tudi domišljuje, da je s tem svojim poročilom zelo obogatila slovensko literaturo.

p Čudne matere. Neka Gorišček iz Reke je prišla v Trst k Angeli Trošt z enomesečnim otročičem v naročju. S hlinstvom in tožbami je Gorišček premotila Troštovo, da jo je spremila do bolniške blagajne, kjer ji je dala otroka v naročje, češ, da se vrne takoj. Velike hiše pa imajo več glavnih vrat. Te sreče se je Gorišček oprijela in izginila brez sledu. Pobegnili je brčkone v Reko. Otroka je Troštova potem, ko je slučaj naznanila oblasti, za enkrat pridržala.

p Smola. Na pomolu S. Carlo v Trstu je stal neznan človek in sumljivo gledal na kup vreč oglja. V ugodnem trenutku je zginil, z njim pa tudi ena vreča. Komaj petdeset korakov je napravil srečne poti, ko ga sreča človek in ustavi. Bil je to ravnatelj tvrde Candido Pina, Matej Delpozzo, katerega last je bilo ukradeno oglje. Na hrbtu je namreč nosila vreča etiketo te tvrde. Delpozzo je možakarja ustavil ter ga dal aretirati. Poštenjakovič je 32letni brezposelni Giovanni Vezola.

p Otrok na sodniji. Na okrajni sodniji v Trstu je neka ženska pustila svoje dete Bruno ter odšla bogvekam. Matere še niso našli.

p Drug veter. Pri puljskem magistratu je razpisano mesto cestnega mojstra. Širša javnost to sicer ne more mnogo zanimati. Več zanimanja pa bo stvar vzbudila, če se pomisli, da je to prvi pot, da se v Pulju za mestno službo zahteva od prosilcev avstrijsko državljanstvo in da služba ni razpisana samo v uradnem listu laške kamore »Giornaletto«, ampak tudi v drugem nelaškem dnevniku. To dvojje kaže, da piha na puljskem magistratu pod gerentovim vodstvom drugačen veter, kakor je pihal pri podeljevanju mestnih služb za časa vlade laško-liberalne kamore, pri kateri so imeli pri podeljevanju mestnih služb italijanski državljani prednost pred avstrijskimi.

p Kako delajo liberalci za obmejne Slovence. Iz Devina nam poročajo: Kako narodni so liberalci, naj pojasni naslednji zgled: Pred 14 dnevi prideta dva liberalna učenjaka v gostilno g. Franca Pecikarja. Ta je pred kratkim naročil zaboj vžigalic »Slovenske Straže« za obmejne Slovence. Z zabojem je prišla tudi reklamna tabla, ki jo je g. Pecikar kot odkrit pristaž obesil v svoji veži. Pa kaj napravita liberalna »narodnjaka«? Gresta in strgata tablo z zida ter jo razkosata na devet koscev, ki so sedaj dobro shranjeni ter pričajo, koliko narodnega čuta ima liberalci. Italijani niso tako zagrizeni ko ti liberalni

zmeram iz Nemcem prou dobr zastopu, če na verjameš, pa praši gspuda Hribarja, pa t u puvedu. Tu sam pu časnekeh tku pišema, de ldi dražma in hecama na klerekalce, u resnic se nam kouče sam pu tisteh blažaneh časeh, ke b se šli lohka mance u mestn pusvetvalnc, pa b se nubeđn nč čez tu gor na držu.

»Use se holt ubrača na svet. Murde u pršlu še tku deleč enkat u Iblan, de se uja šli lohka klerekalci mance u mestn pusvetvalnc. Nč se na ve.«

»Tistga pa ne! Dokler um jest iz ta malmo mazincam migu, se tu na u zgudl, tu pa že rečem!«

»Nč se ni za zareč! Folk je čezdali bl sojaglaun in tiste kaše, ke ste ja vi leta in leta na rotuže Iblančanem kukal, na morja nč več prou scerat. Neki u treba tle ukrent, sami lintverni na temla muste tud še na uja spravl folka u dobra vola. Če če dondons edn folke ustrečt, more bt že heđu fifik, leberalci pa glih na te bulez n na trpete preveč, kokr vidm. Dokler gre samu naprej, tulk časa je že še; ke je pa treba mal prtisnt pulitičn kulu, de b se ga naprej spravl, vam pa usi šraufi u glau udfejnjaja. Jest sm že ud nekdi tega mnejna, de je pamet bulš ket žamet; vi mate pa glih več žameta in žide, kokr va pamet in tu je falen Puzleite kaš.

Slovinci. Pa bodo že dobili svoje plačilo! — Opazovalec.

p Nesreča v tržaški prosti luki. 13-letni M. Busetto, ključavničarski učenec Tomaža Bregant v Trstu, je bil od svojega mojstra poslan v prosto luko, da popravi neki kotel. Mojster je dejal, da pride za njim. Deček je prišel v prosto luko, si ogledal kotel, ki je visel na verigi nad njim, se vsedel tik poleg njega na stopnice in čakal mojstra. Medtem pa se je kotel odtrgal in padel dečku na noge tako nesrečno, da mu je zdrobil obe nogi, vsled česar so ga prepeljali v bolnišnico.

IZPREMEMBE V BOSENSKI UPRAVI.

Cesar je ustanovil pri bosensko-hercegovinski vladni dva nova oddelka: 5. oddelek (bogočastje in uk) in 6. oddelek (stavbne zadeve). Civilni adlat je vpokojen, kakor tudi sekčna načelnika dr. Feichtinger in baron Pittner, ki postane guverner ogrsko-hercegovske banke. Tajnik ogrskega pravosodnega ministrstva Julij Rohonyi je imenovan za nam. deželnega načelnika. Obratni vodja ogrskih državnih železnih Teodor Wusevich de Blacko je imenovan za sekčnega načelnika in voditelja 6. oddelka, sekčni svetnik kabinetne pisarne Venceslav Urpani je imenovan za dvornega svetnika in voditelja 1. oddelka, kraljevski ogrski finančni ravnatelj Gvidon Prileszky pl. Prilesz za dvornega svetnika in ravnatelja 2. oddelka, višji nadzornik avstrijskih državnih železnih višji stavbni svetnik Alfred Jedokiewicz je imenovan za dvornega svetnika. Dvornemu svetniku Otonu Paulu se je poverilo vodstvo 5. oddelka.

LAŠKO-TURŠKA VOJSKA.

Lahi prodrli v Tripolis do tuniške meje in odstranili turške mejnike.

Oddelk bersagliarov je prodril v Tripolis do tuniške meje. Bersagliari so odstranili turške mejne kole in jih nadomestili z laškimi.

Laška zmaga na Rodu.

Dne 16. t. m. je general Ameglio na Rhodu pričel napadati turško glavno četo, ki je bila v središču otoka vtaborjena. Napadati je pričel z dvema polkoma. Medtem so izkrcavali iz ladij laške vojake. Prodiranja proti sovražniku so se udeležili 34. pešpolk, (poveljnik polkovnik Trombi), 57. pešpolk, (poveljnik polkovnik Fanzo), 4 bersagliarski polk, (poveljnik polkovnik Malpini), dve gorski bateriji, dva kavalerijska eskadrona, ženijske in druge pomožne čete. Lahi so prodirali proti trdnjavi Tsit v dveh oddelkih, da napadejo sovražnika na dveh straneh. Boj ni dolgo trajal. Sovražnik je bil kmalu obkoljen. General Ameglio je po hudem streljanju ukazal Turke napasti z bajoneti. Napad se je posrečil. Turški poveljnik se je udal, ker so mu Lahi onemogočili umikanje. Laški zbornici je včeraj ministrski predsednik Giolitti prečital brzojavke admiralja Amera d' Aste in generala Ameglia, ki poročata, da se je turška posadka udala.

Turške priprave za sprejem Lahov na otoku Hij.

Turki sodijo, da bodo Lahi napadli otok Hij in so zato obrežje z vojaki zastražili. Na Hiju je zbranih 1300 turških vojakov. Turki neprestano dovajajo orožje, strelivo in živila, ter so oborožili prebivalstvo.

ne tiče maja klerekalci. Nubeneh lintvernu jm ni treba, pa ja le zmeri lepu naprej furaja.

»Penapejd, kua uš tle voda delu! Mišleš, če ene parkat mal zmagaja, pa sa res že na kojn. A na veš, de keder je žakl pouhn, tekot se pa razveže —«

»O vem, vem! Zatu se je pa leberalcem žakl razvežu, ke sa usi sam vaj basal. Klerekalci pa nč u soj žakl na bašeja, ampak use ubrneja u ljudska kurist; zatu pa klerekaln žakl na u nekol pouhn in se mu na u treba razvezvat.«

»Pepe, Pepe! Zdej pa vidm, de s tud ti ratu čist klerekaln! Če je tu res, pa na uva midva douh prjatla. Sam tu m še puvej, kua ena žvau čm tlela na must pustaut, da se na um nubenmu zameru in de um usm ustregu? Lintvernu ne, prauš; astn kua pa?«

»Krote, kaj pa krote?«

»Čak no; tu pa ni slaba ideja! Še iz sojem prstašem morm guvort, če uja cefridn, de pustaum krote namest lintvernu na must.«

»Veja, kuku naj nardeja, pa uja na use plati ustregl. Na Trnouska plat nej pustauja krote, na ta plat, ket sa Prule in Žabjek, pa žabe, pa u usm ušče.«

»Buh te žiu! Če s prou klerekalc, fant ud fare s pa le — — —«

Bultatu Pepe iz Kudeluga.

Dardanelsko ožino

so danes zjutraj odprli. V Carigradu je zbranih 258, pred Dardanelami pa 173 ladij, ki čakajo, da smejo skozi Dardanele. V črnomoških pristaniščih pa čaka na odprtje Dardanel 200 parnikov.

Turki kupili dva aeroplana.

Turki so pri neki angleški tvrdki kupili dva aeroplana.

SAKSONSKI ZBORNICA IN IZJAVA NEMŠKEGA CESARJA.

V saksonski zbornici se je dne 17. t. m. pečal predsednik Günther z znano izjavo cesarja Viljema nasproti strassburškemu županu. Izvajal je, da se sicer mora voditi oster boj proti stremljenju alžasko lorenških narodnjakov, a pozabiti se ne sme, da se Alzacija in Lorena ne moreta priklopiti Prusiji. Nemški cesar nima pravice razbiti ustave kake zvezne države, odločujeta namreč zvezen svet in državni zbor. Cesarjevi odgovorni svetovavci so si veliko odgovornost naložili. Poziva vlado, skrbeti za to, da se ne bo poizkušalo porušiti zvezin značaj nemške države. Zunanji minister grof Bitzthun je izjavil, da ga je Güntherjev govor prese-

netil. Ne ve, kaj da je cesar rekel in dvomi, da so časopisi objavili resnično besedilo. Izključeno je, da bi cesar izrazil svojo moč za odpravo ustave v zvezni državi. Saksonska bo i v bodoče vpoštevala, koristi Alzacije-Lorene in koristi nemške države.

† DANSKI KRALJ FRIDERIK.

Na ukaz našega cesarja se je uvelo počenši z 19. t. m. 16dnevno dvorno žalovanje povodom smrti danskega kralja Friderika.

† POGREB ŠKOFA DR. MAYERJA.

se je včeraj popoldne na Dunaju slovesno izvršil. V dvorni župni cerkvi je blagoslovil rajnika kardinal nadškof dr. Nagl v navzočnosti cesarja, cesarske rodbine in veliko občinstva. Rajnika so pokopali na pokopališču v Hetzingu.

PROTI KITAJSKI REPUBLIKI.

V Pekin se je pripeljal sin princa Tuana, ki spletkari proti republiki in dela na to, da bi njega proglasili za kitajskega cesarja. Podpirata ga princ Kun in guverner Kansu. So, ki sodijo, da se Tuanovemu sinu posreči njegov načrt.

Največji demanti na svetu.

Z ladjo »Titanic« se je potopil eden najkrasnejših in najdražjih demantov, takozvani »višnjevi demant« ali »Sancy«, svetovnoznan zaradi svoje izvanredne krasote, ognja in barve, pa tudi slaboglasen zaradi nezgod, katere so le pogostoma zadevale njegove lastnike.

»Sancy« je bil svoječasno last nekoga indijskega kneza, kateri je bil pa otrovan, pozneje ga je dobil razkošni vojvoda Burgundski »Karel Pogumni«, kateri je v bitki pri Nancy leta 1477 nesrečno končal. Švicar, ki je mrtvega vojvodo oplnil, je nevede prodal kamen za en forint. Leta 1489. ga je kralj Anton Portugalski kupil in pozneje prodal na Francosko za 100.000 frankov

gul., 279 kar. in »Orlow«, 194 kar., se nahajata v zakladnici ruskega cara.

»Florentinec«, 133 kar., je bil tudi nekdan last »Karola Pogumnega« in ga je izgubil v bitki pri Gransonu in je sedaj v posesti avstrijskega cesarja. Barve je nekoliko rumenkaste.

»Regent« ali »Pitt« je posebno krasen, čist in brezbarven kamen, tehta 136 karatov in se nahaja v francoski državni zakladnici. Cenijo ga na 12 milijonov frankov.

»Južna zvezda« je bil najden leta 1853 v Braziliji in tehta brušen 123 karatov, popolnoma čist in se nahaja v zasebni lasti.

»Juhilu« je bil najden pri Kimberley-u v južni Afriki, tehta brušen 239 karatov in je popolnoma čist in brez-

plemiču »De Sancy«, od katerega je kamen tudi ime prejel. Demant je bil pozneje last angleškega kralja Jakoba II. in francoskega kralja Ludovika XIV., njegovih naslednikov in nesrečne kraljice Marije Antoinette. Po francoski revoluciji so se menjali pogosto njegovi lastniki Holandci in Američani in sedaj počiva krasni kamen za vedno v globini atlantskega oceana. Sploh se je čulo, da »Sancy« ni nikomur prinesel sreče, pač pa je mnogo njegovih lastnikov, tudi zadnji, nesrečno končalo.

»Koh-i-Norr« (gora luči), najden v Indiji, je bil s početka mnogo večji, vsled večkratnega brušenja pa se je njegova teža zmanjšala na 106 karatov in krasi sedaj krono angleškega kralja.

Dva velika demanta »Veliki mo-

barven. Na pariški razstavi leta 1900 je bil zavarovan za 10 milijonov frankov in je imel poleg tega še vedno ponoči in podnevi častno stražo.

Največja demanta sta bila izkopana v južni Afriki. »Excelsior« leta 1893 v deželi Griqua in tehta nebrušen 977 karatov. Njegovo velikost v prvotnem stanju nam kaže priložena slika v naravni velikosti.

Še večji je bil pa leta 1907, tudi v južni Afriki najden kamen, katerega so naslovili »Cullinan«. V prvotnem stanju je bil kamen 10 cm visok in je meril 66 mm v premeru. Tehtal je 3025 karatov, bil je torej še nad trikrat večji kot pa njegov prednik »Excelsior«. Sedaj se nahaja v zavodu za brušenje dragih kamenov v Amsterdamu in je dolčen, da bo krasil žezlo angleškega kralja.

Po svetu.

Narodno in versko prepričanje nemškega cesarja in cesarice. Nemška revija »Nord und Süd« prinaša v marčni številki zanimiv dnevnik Rusinje, sedaj žene šefa časopisne nadzrave pl. Bellegarde. V dnevniku so nekatere zanimive notice iz pruskega dvora, iz katerih si lahko ustvarimo sodbo o narodnem in verskem mišljenju nemške cesarske dvojice. Stvar je sicer že stara iz leta 1888., a kljub temu zanimiva. Kakor je znano, je nemška cesarica iz hiše Schleswig-Holstein. Princezinje,

med njimi tudi nemška cesarica, so bile vzgojene v strogo skoro fanatično luteranskem duhu. Ko so šle princezine prvič na Francosko, so na zahtevo svojega varuha, princa Kristjana, vse obljubile, da ne bodo niti za trenotek praga kake katoliške cerkve prestopile. Če je šla Rusinja v katoliško cerkev, je princezinja Luiza vedno zunaj ostala in čakala. Rusinja jo je opozorila nato, da ne bo na tak način najlepših umotvorov, ki so po katoliških cerkvah, posebno v Italiji, videla, kakor na primer Michelangela in drugih; princezinja je ostala stanovitna. Prestolo-

naslednik Viljem, ki je bil že takrat poročen s sedanjo cesarico, pa tudi ni bil zadovoljen, da so princezino hodile na spodnje Francosko, pa ne zaradi katoliških cerkva, ampak zaradi Francozov. Princezinji Amaliji je rekel, da je spodtakljivo za njo, da hodi na Francosko, ko je vendar s prusko cesarsko hišo v tako ozkem sorodstvu, češ, Francozi sovražijo in prezirajo Nemce. Princezinja Amalija je rekla Rusinji: To je strašno poslušati Viljema, kadar začne o tem govoriti; saj nam vendar ti dobri Bearuci nič nočejo, kaj še da bi mislili na vojsko; v njihovih hribih se človek počuti tako varnega in mirnega. Morala bo kdo rekel, da se je mišljenje cesarske dvojice v 24 letih pač dokaj izpremenilo; a po znamenjih in glasovih, ki prihajajo iz dvora, se da sklepati, da sta še zmeraj oba istih misli: cesarica odločna luteranka in cesar nasprotnik Francozov.

Kdo bo naslednik umrlega dvornega škofa. Vsled smrti dvornega škofa dr. Lovrenca Mayerja je mesto dvornega župnika prazno. Med kandidati za to mesto se imenujejo znani vseučilišni profesor cerkvene umetnosti prelat Svoboda, dvorni nadkaplan dr. Seidyl in pa župnik cerkve sv. Avguština, kanonik Binder.

Operacija, izvedena s pomočjo brezžičnega brzojava. Iz New-Orleansa poročajo angleški časopisi: Na nekem majhnem samotnem otoku v Mehikanskem zalivu se nahaja postaja brezžičnega brzojava. Na otoku je najizobraženejši mož telegrafist. Pred dnevi je poudelna železnica povozila nekega delavca. Vse je kazalo, da mu bodo morali odrezati nogo. Zdravnika in tudi zdravniških knjigah na otoku ni. Telegrafistu se je delavec smilil. Poklical je nekega tovariša, ki se je vozil na neki ladji v Karajbskem Morju, 420 morskih milj oddaljen od otoka. Zdravnik dotične ladje je obširno napovedoval, kako da se mora odrezati noga in je ostal pri aparatu, če bo potrebno še kako navodilo. Telegrafist je bolnika narkotiziral, pravilno podvezal žile, izvedel operacijo in rane natančno po zdravnikovih navodilih obvezal. Bolnik bo ozdravel.

Uboga bogatinka. V Oberweyerju pri Hadamarju so te dni pokopali 68-letno samico Schmidt, ki je živela v revnih razmerah. Kako so bili presenečeni, ko so našli v njeni zapuščini v obligacijah 47.000 mark, v postelji pa 20.000 mark v zlatu, našli so tudi v kuhinji več tisoč mark v srebru in bankovce, ki so jih deloma miši oglodale. Premoženje Schmidtove so cenili na 150.000 mark. Vse svoje premoženje je volila katoliškemu župnemu uradu Oberweyer, da se ustanovi ženski samostan.

Polkovnik umoril kapelnika. V Kijevu je ubil 17. t. m. ponoči polkovnik generalnega štaba Lilje v varietetu »Apollo« tamošnjega kapelnika Schreiberja s sabljo. Polkovnika so aretirali in izročili vojaški oblasti. Vzrok umoru je menda neka ljubavna afeta.

Samoumor dveh učenk. Iz Tridenfa poročajo: Desetletni učenki Marija Berli in Anunciata Grabo v Recoaru sta dobili v šoli ukor. Ker sta se bali vsled tega kazni doma, ste se zastrupili z arzenikom. Trupli obeh deklic so našli v nekem grmovju. Kdo jima je preskrbel strupa, ni znano.

Telefon brez žic. Brezžični brzojavi že ni več nova stvar, pač pa sedaj poročajo, da je izumil profesor dr. Goldschmidt v Darmstadtu nov stroj: telefon brez žic. Neko berlinsko podjetje je z novim izumom napravilo jako uspele poizkuse ter hoče sedaj izdelati telefon brez žic, s katerim bi se moglo govoriti okoli celega sveta. Električni tok bi s pomočjo nove iznajdbe deloval od početne stanice v Berlinu okoli cele zemeljske oble do končne postaje v Hanovru. Stroji, ki se rabijo pri telefonu brez žic, so zelo lahki, visoki 1 meter ter se morejo postaviti kjerkoli. Novi izum bo gotovo ustvaril velik preobrat.

Milijonska ustanova za dobrodelne namene. V Hanau-u je neoženjeni tovarnar nakitja Cezar Böhm v oporoki volil mestu dva milijona mark za dobrodelne namene.

Novi roparski napadi pariških anarhistov. Iz Pariza poročajo dne 11. t. m. da so v predkraju Colombes aretovali anarhista Metza in Goujona, ki sta napadla neko staro žensko, ko je ravno zapustila neko denarno menjalnice ter ji iztrgala ročno torbico, v kateri je imela dragocenosti in vrednostne papirje. Na klicanje ženske so prihiteli policisti, proti katerim sta apaša ustrelila večkrat z revolverji, ne da bi koga zadela.

Originalna prodaja mleka. V mnogih italijanskih mestih, zlasti v Neaplju, je mogoče videti dostikrat na cesti črede koz, ki jih pase kak moški in se trudi, da bi z glasnim zvonjenjem in vpitjem obrnil nase pozornost. To je prodajalec mleka, ki prodaja vedno sveže blago, pomolzeno pred očmi kupca.

Bivši državni poslanec samomorilec. V Budimpešti se je ustrelil bivši državni poslanec Emerih pl. Szabo. Vzrok neozdravljiva bolezen.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne čestitke, ki sem jih prejel pismeno ali ustmeno ob priliki svoje sedemdesetletnice, izrekam tem potom vsem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, 17. maja 1912.

Franc Spiller,

c. kr. poduradnik in hišni posestnik.

Štajerske novice.

Š Izobraževalno društvo v Celju priredi jutri, v nedeljo, dne 19. t. m., veseloigro v treh dejanjih »Prisiljen stan je zaničevan« ter šaljiv prizor s planin »Planšarica«. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne v vrtni dvorani hotela pri »Belem volu«.

Š Prvi veliki spodnještajerski obrtni shod se vrši na Binkoštni ponedeljek, dne 27. maja 1912 ob 10. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Spored: 1. Obrtna organizacija. 2. Poročilo o celovškem obrtnem shodu, njega poteku in sklepih. 3. Posredovanje vajencev in pomočnikov. 4. Trgovska in obrtna zbornica za Spodnje Štajersko. 5. Škodljivci obrtništva. 6. Obrtništvo in karteli. 7. Ustanovitev mojstrske bolniške blagajne za Spodnje Štajersko. 8. Obrtno šolstvo. — Občeslov obrtno društvo v Celju.

Š Naš rojak g. Juro I'ešič, asistent južne železnice, je prestavljen iz Jenbacha na Tirolskem v Trst.

Š Mariborske novice. Delo pri novem mostu gre vrlo naprej. Oboki čez Dravo so že večinoma gotovi! dokončujejo se sedaj na levem dravskem bregu. Pot čez most bo iz lesenega betona. Položili bodo že letos tudi tračnice za električni tramvaj. Ob novem mostu bo tam, kjer je stala hiša št. 3 na Glavnem trgu, ki jo zdaj podirajo, postavil industrijec novo veliko moderno kavarno. — V Mariboru imamo sedaj na ulicah tak prah, kot kje v Sahari. Če hočeš, imaš oči kar hitro polne mariborskega pocestnega prahu. — Letos se zida v Mariboru silno malo novih poslopij. Draginja zidarskih in delavskih moči ter kaprice mestnih očetov so tega krivi. — Katoliški rokodelski pomočniki so priredili dne 16. t. m. izlet k Sv. Križu nad Mariborom, kjer so predstavljali igro: »Spoštuj očeta«.

Š Dramatično društvo v Mariboru ima občni zbor dne 23. maja t. l., ob 8. uri zvečer v kmetski sobi »Narodnega doma«.

Š Iz nepredvidnosti težko ranjen pri streljanju. 15letni fant Bogomir Piki v Spodnjem Radvanju je hotel streljati s pištolo. Ker je pri tem neokorno ravnal, se mu je pištola v roki sprožila in strel ga je zadela v desno roko, katero mu je popolnoma razmesaril. Težko ranjenega so spravili v mariborsko bolnišnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

PROTI GERMANIZACIJI SLOVENSKE MLADINE NA KOROŠKEM.

Dunaj, 18. maja. Koroško-slovenski poslanec Grafenauer je vložil interpelacijo glede uvedbe nove germanizatorične učne knjige v dvojezičnih ljudskih šolah v slovenskem delu Koroške.

NADVOJVODA FRAN SALVATOR UMIROVLJEN.

Dunaj, 18. maja. Današnji naredbeni list za armado prinaša cesarjevo pismo, v katerem cesar nadvojvodo Franc Salvatorja na njegovo prošnjo generala kavalerije brez nadaljnjega sprejemanja generalske plače vpokoji ter izreka Najvišje priznanje.

OBSTRUKCIJA V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Budimpešta, 18. maja. Danes je v ogrskem državnem zboru Justhova stranka pričela s tehnično obstrukcijo.

ČEHI NA DUNAJU.

Dunaj, 18. maja. Namestništvo je odklonilo priziv prve češke bolniške blagajne, kateri je komisar občni zbor radi čeških referatov razpustil.

POLITIČNE ARETACIJE.

Trst, 18. maja. Včeraj dopoldne je bil na zahtevo preiskovalnega sodnika aretiran v Piranu 24letni Augusto Stock, bivajoč sicer v Gorici, kjer je zaposlen kot pomožni učitelj na neki zasebni šoli. Stock je bil tajnik tržaškega društva »Societa degli studenti«. Oblast je izvedla hišno preiskavo v Stockovem stanovanju v Gorici in tudi v stanovanju njegovih staršev, ki stanujejo v Trstu v Škorkliji. Stocka so še snoči prepeljali v preiskovalni zapor tržaškega sodišča in ga dali na razpolago preiskovalnemu sodniku dr. Jančiju.

SMRTNA KOSA.

Trst, 18. maja. Umrl je v Trstu c. kr. polkovnik v pokoju Fran Šemé.

SAŠKI PRESTOLONASLEDNIK V ZAGREBU.

Zagreb, 18. maja. Včeraj se je pripeljal v Zagreb saški prestolonaslednik Jurij. Stanuje v hotelu »Royal«. V gledališču bo slavnostna predstava »Baron Trenk«.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Carigrad, 18. maja. Dvajset laških vojakov z nekim civilistom se je izkrcalo ob obrežju Rdečega morja pri Sabia, rezidenca Seid Idrissa.

Carigrad, 18. maja. Dardanele so zopet odprte. Danes je plulo skozi Dardanele 60 ladij.

Carigrad, 18. maja. Danes je predsednik turške zbornice naznanil parlamentu, da je tuška posadka na Rhodu kapitulirala.

PREPREČEN ATENTAT NA RUŠKEGA CARJA.

Moskva, 18. maja. Tu so prišli na sled zaroti, ki je nameravala izvršiti atentat na ruskega carja povodom odkritja spomenika carju Aleksandru III. Odkritje spomenika je radi smrti danskega kralja preloženo.

PORAZ TAFTOV V KALIFORNIJI.

New York, 18. maja. Taft je dobil v Kaliforniji 52.000 glasov, Roosevelt pa 98.000.

IZ VREMENSKE OPAZOVALNICE.

Dunaj, 18. maja. Vremenska opazovalnica naznanja jasno, vetrovno vreme.

NESREČA V BOSNI.

Sarajevo, 18. maja. Pri Kamenici se je podrl most pod tovornim vlakom gozdne industrijske družbe. Lokomotiva in šest voz je padlo v potok. Strojvodja Humkovič in še en uslužbenec sta ubita.

BITKA Z APAŠI V PARIZU.

Pariz, 18. maja. Velikemu navdušenju po bitki z apaši sledi sedaj iztreženje. Bitka za francosko upravo ni bila posebno častna. Oddanih je bilo 6000 strel, od katerih pa ni noben zadela. Obdukcija Garnierevega trupla je namreč dognala, da je Garnier izvršil samoumor.

USODA PRODAJALNEGA LETALNEGA STROJA.

Reka, 18. maja. Prodajni letalni stroj, ki se je pri predvčerajšnji nezgodi potopil, bodo jako težko dvignili, ker je morje ondi, kjer se je zgodila nesreča, globoko 70 metrov.

Poizkušnja prve bencinmotorne brzgalne v Mojstrani. Po sklepu inšeratnega dela za današnje številko nam je prišlo sporočilo, da bode poizkušnja prve bencinmotorne brzgalne v Mojstrani dne 25. in 26. maja. Interesenti prejmejo povabila pravočasno.

Ljubljanske novice.

Ij Velik koncert vojaške godbe na korist mestnim revežem se vrši povodom tekmovalnega streljanja gorskih polkov danes zvečer ob 8. uri v veliki dvorani »Uniona«. Vstopnina 1 K.

Ij Prvi dan tekmovalnega streljanja gorskih polkov. Tekmovalno streljanje c. kr. gorskih polkov se je določeno po programu pričelo na civilnem strelišču pod Rožnikom dne 16. t. mes., na c. in kr. garnizijskem strelišču pa včeraj ob 8. uri zjutraj. Oblačno vreme včerajšnjega dne, zlasti pa dopoldansko deževno vreme je močno vplivalo na gotovost merjenja. Kljub temu pa so se dosegli lepi strelni uspehi; na slavnostni tarči »Cesar« je streljalo včeraj 99 častnikov. Ekscelenca domobranski minister baron Georgi je obiskal vojaško strelišče tekom včerajšnjega dneva dvakrat v spremstvu svojega adjutanta majorja Kutschera; poleg tega so prišli: ekscelenca podmaršal Kusmanek, generalni major pl. Stöger-Steiner, poveljnik c. in kr. vojne strelne šole, ki fungira pri tekmoval-

nem streljanju kot višji sodnik, brigadir pl. Schmidt-Fussina, državnozbornski podpredsednik poslanec Jožef Pogachnik, kakor tudi mnogo štabnih in višjih častnikov raznih polkov. — Danes popoldne se vrši ob navzočnosti Njegove ekscelence domobranskega ministra na civilnem strelišču tekmovalno streljanje ljubljanskih srednješolcev, ki se ga udeležita od vsakega zavoda po dva strelca, ki so pri tekmovalnem srednješolskih zavodov meseca aprila dosegli najboljše uspehe. C. kr. domobransko ministrstvo je darovalo v ta namen 200 K, ki so določene za nagrado najboljšim. K temu tekmovalnemu streljanju so povabljeni tudi dež. šolski nadzorniki, ravnatelji in profesorji vseh ljubljanskih srednjih šol.

Ij Tekmovalno streljanje se vrši v dveh skupinah, in sicer tekmujejo častniki I. skupine dne 17., 18. in 19. t. m.; častniki II. skupine pa dne 22., 23. in 24. t. m. Moštvo tekmuje za potujoče darilo dne 20. t. m.; tekmovalje s strojnimi puškami za častnike in moštvo, kakor tudi tekmovalje za vse moštvo bode pa dne 21. t. m. K streljanju povabljeni orožniški častniki in mejna finančna straža tekmujejo dne 20. in 21. t. m. Izvzemši streljanje na civilnem strelišču so strelcem dovoljena za vsako serijo po dva poskusna strela. Streljalo se bode na vse tarče poljubno: stoje, prostoročno, kleče, sede ali leže. Vse kratke puške bode strelni komite najprvo poskusil, potem pa plombiral in se bode smelo s takimi streljati. Ako se pri streljanju puška tako pokvari, da ni več za rabo, dobi tekmeč drugo, za katero sta mu dovoljena pred začetkom serije dva poskusna strela. Municija za vse strelce preskrbi tukajšnji gorski polk. Nadzorstvo in vzdrževanje strelnega reda ima strelni komite, kateremu so prijaviti tudi eventualne pritožbe. Eventualne sporne slučaje bo razsojalo razsodišče ad hoc, ki obstoji iz poveljnikov, odnosno njihovih namestnikov vseh gorskih polkov. Načelnik tega razsodišča je po naredbi domobranskega ministrstva generalmajor Rudolf Stöger-Steiner pl. Steinstätten. Rezultati uspehov bodo razvidni takoj drugi dan po streljanju na strelišču na za to pripravljenih deskah. Točnost in strelni red bodeta vojaška, v pravem pomenu besede. Dobitki, ki se bodo po streljanju razdelili, so nad vse krásni. Razstavljeni so v Magdičevi izložbi in jih vedno ogleduje toliko občinstva, da je pred izložbo večsih pravcata gneča.

Ij Ženski oddelek S. K. S. Z. in Katoliško društvo za delavke priredita v dnevih od 19. do 22. maja v »Ljudskem domu«, dohod po Lončarski stezi, razstavo šivalne šole, ki je trajala od oktobra do maja. Namen šole je, nuditi priliko zlasti revnejšim slojem, da se priučijo za gospodinjstvo potrebnega šivanja. Poleg tega se je gojilo tudi pletenje in umetno vezenje. Namen razstave je, pokazati, kaj se doseže z marljivim trudom ter vzbuditi zanimanje za lepo umetnost tudi v tistih krogih, ki je do danes še ne poznajo in ne cenijo. Razstava se otvori jutri, v nedeljo, dne 19. maja, ob 10. uri dopoldne in bo odprta vsak dan od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Vabimo vse prijatelje, da se blagovolijo udeležiti otvoritve ali pa si razstavo o priliki pogledati. Vstop vsakemu prost.

Ij Koncerti in ognjemet. Jutri od pol 12. do pol 1. ure popoldne bo promenadni koncert na Kongresnem trgu. Zvečer od 5. ure do pol 8. ure bo veliki koncert združenih godb gorskih polkov ob hotelu »Tivoli« in ognjemet na ljubljanskem Gradu. V slučaju slabega vremena bo koncert v dvorani hotela »Tivoli«.

Ij Gg. pevci »Ljubljane« naj se danes ob 8. uri zvečer udeležijo važne pevске skušnje.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo priredi v nedeljo, to je dne 19. maja ob priliki mladeniškega tabora Šentpeterskega orlovskega okrožja peš-izlet v Šmartno pri Ljubljani. Zbirališče ob četrti na 2 v parku pred cerkvijo sv. Petra. Vabijo se vsi člani, članice in prijatelji društva, da se izleta v čimvečjem številu udeležijo. — Čisti dobiček popoldanske veselice je namenjen za pogorcelce v Tomačevem, zato pokažimo Ljubljancem srce za nesrečne sofarane s tem, da pohitimo s svojimi znanci na veselico Šentpeterskega okrožja in da tako pripomognemo do večjega gmotnega uspeha.

Ij Na cesti se zgrudila. Ko je šla danes ob 5. uri zjutraj 76letna delavčeva žena Marija Ljubičeva v cerkev, se je na sv. Jakoba mostu nenadoma zgrudila. Poklicali so rešilni voz, s katerim so jo prepeljali v deželno bolnišnico. Zadela jo je baje kap.

Zaužijte, ako ste nahodni, hripavi, zasileni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsnih, vratnih boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotica za poskušnjo K 5.—, 2 tucata K 8.60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici šte. 285 (Hrvaško).

Ij »Cvetko slovljansko«, petdejan-
sko dramatizirano legendo iz peresa
dr. Jan. Ev. Zoré, priredi jutri, v nede-
ljo, točno ob pol osmih zvečer v »Ljud-
skem domu« šentjakobsko prosvetno
društvo. Nastopijo šentjakobski fantje
v igri, ki se more prištevati med naj-
boljše te vrste, in katero so dobro na-
študirali. Našim prijateljem kliče-
mo: Dobrodošli v »Ljudskem domu«!

Ij »Naši palčki« se javnosti prvi-
krat pokažejo v nedeljo ob pol 8. uri
zvečer v »Ljudskem domu«. Ti ljubez-
njivi bratci, kakor Muc in Kuc, Fric in
Pic, tako tudi Zuri in Muri, Mizelj in
Cizelj, Miš in Vriš, Vrač in Krač, bomo
vsakega še tako resnega prisilili do
smeha. Res čudni možiči so to, ki do-
bro znajo jesti in piti, kregati se in za-
bavati, peti, korakati in rajati, obenem
pa še kaj pametnega povedati. Prizor
je interesanten za mladino, a nič manj
starejšim. Na svidenje! vam kličejo na-
ši ljubki palčki.

Ij Dobrodelni koncert za pogorelce
v Tomačevem, ki ga je priredil častni-
ški zbor pešpolka Alberta I., kralja
Belgijcev št. 27, dne 16. t. m. v hotelu
»Union«, je imel 616 K 2 h dohodkov.
Po odbitku režijskih stroškov, ki zna-
šajo za plakate 30 K, za plakatiranje
28 K, za polovično doklado godcem 65
kron, za policijsko inspekcijsko pri-
stojbino 2 K, torej skupno 125 K, se je
ostanek v višini 491 K 2 h izročil de-
želni vladi, da ga razdeli med najpo-
trebnejše pogorelce v Tomačevem. K
temu naj še pripomnimo, da je moštvo
godbe odstopilo prostovoljno in korist
pogorelcev polovico doklade, ki mu pri-
pada.

Ij Velikanski kres bo zažgal v po-
nedeljek zvečer, v slučaju slabega vre-
mena v torek zvečer, g. Anžič na Viso-
kem na Golovcu v bližini svoje restav-
racije. Istočasno bo v restavraciji do-
mača veselica.

Ij Imenovanje. Okrajni sodnik g.
dr. Adolf Kaiser je imenovan za sub-
stitutu državnega pravdnika v Ljub-
ljani.

Ij Zastrupljenje gledališkega igral-
ca v Pragi. Igralec praškega Narodne-
ga gledališča, bivši igralec slovenskega
gledališča v Ljubljani, Oton Bole-
ška, je zavžil dne 16. t. m. več veronal-
nih praškov, da bi mogel spati. S težki-
mi znaki zastrupljenja so ga prepeljali
v bolnišnico. Umetnikovo stanje je zelo
resno.

Ij Mestna blažajna ljubljanska bo
zaradi snajenja uradnih prostorov pri-
hodnji ponedeljek in torek za promet s
strankami zaprta.

Ij Petdesetletnica. V majniku leta
1862 so v Ljubljani poglobljali Grubar-
jev kanal, da bi osušili barje. Podrli
so v Kurji vasi stari zidani most in na-
pravili čez nižniji kanal nov most. S
3 stroji je 70 delavcev zabijalo v zem-
ljo pilote. Da se je moglo voziti na Do-
lenjsko, so napravili čez kanal najprej
začasen lesen most. Te dni se je kon-
čalo poglobljanje Grubarjevega kana-
la, ki je trajalo tri leta in tri tedne. Po-
globili so sedaj kanal za dva metra.

Ij Imenovanje. Finančni minist-
stvo je imenovalo koncipijenta dr. Ri-
harda pl. Küßwettera za koncipista pri
c. kr. finančni prokuraturi v Ljubljani.

Ij Potres. Včeraj ob 5. uri 43 minut
33 sekund so zaznamovali instrumenti
ljublanske potresne opazovalnice za-
četek močnega daljnega potresa. Dru-
gi predhodniki so dospeli ob 5. uri 46
minut 33 sekund, daljši valovi ob 5. uri
49 minut 12 sekund, maksimum glav-
nega gibanja 58 mm pa je bil ob 5. uri
50 minut in 38 sekund. Aparati so ne-
hali delovati ob 6. uri 19 minut. Po-
tresno ognjišče je bilo oddaljeno okoli
1900 kilometrov.

Ij Vola splašila sta se sinoči na
Mestnem trgu mesarskemu vajencu
Ivanu Mariniču proti Starem trgu in
Karlovski cesti. Enega je prijel straž-
nik, drugega pa pasanti ter oba potem
zopet izročili vajencu nazaj. Vola sta
se bila ustrašila zastav.

Ij Umrli so v Ljubljani. Janez Mar-
kič, delavec, 33 let. — Marija Zgonc,
služkinja, 42 let. — Karel Golob, zidar-
ski pomočnik, 42 let. — Vincenc Jen-
škovič, sin pekarskega pomočnika, 5
mesecev. — Jakob Felber, pletar, 67
let. — Elizabeta Gostinčar, zasebnica,
81 let.

Ij Mestno kopališče »Kolezija« se
otvori v nedeljo, dne 19. t. m. Isto je
odprto vsak dan od 9 ure zjutraj do 8.
ure zvečer in sicer delavnikih do-
poldne samo za danec. Vstopne so: vstop
10 h, kabina 30 h, 10 h, brisača
6 h, plavalna 10 h, peščena kopelj 10 h.
Na dan otvoritve popoldne igra na
senčnatem vrtu kolizejske restavracije
»šramel-godba«. Vstop prost. Točijo se
pristna vina ter vedno sveže pivo. Pre-
skrbnjeno je tudi za mrzla in gorka je-
dila. Poleg kopališča in restavracije je

senčnat park, ki je cenjenim gostom
vedno na razpolago.

Pomanjkljiva prebava je vzrok zelo
mnogih bolezni. Za vedno uravnavo
prebavljanja služi dr. Rose balzam iz
lekarnarje B. Fragnerja, c. kr. dvornega
založnika v Pragi. Dobi se v vsaki le-
karni. — Glej oglaš.

Zanimivo izjavo je poslala te dni
lekarnarju E. V. Fellerju v Stubici
baronica Helena Feitagh-Lorigno v Go-
rici. V dotični izjavi se pripoveduje, da
je prejela baronica laskavo dopisnico
prijateljice Lacroma, v kateri se ji za-
hvaljuje za izredno uslugo. Povodom
obiska v Gorici so jo namreč napadle
nepopisne nemalogične bolečine. Baro-
nica ji je ponudila steklenico Feller-
jevega fluida. Gorenja zahvala je pač
najboljši dokaz o presenetljivem učin-
ku. To izborno zdravilo se naroča pri
lekarnarju E. V. Fellerju v Stu-
bici, trg Elsa št. 285, Hrvatsko.

Danski prestolonasled-
nik princ Kristian.

Umrli danski kralj
Fridrik.

Natančni naslovnik za celo Kranj-
sko pod imenom »Adresar« je rav-
nokat izšel ter se dobi v »Katoliški
Bukvarni« v Ljubljani. Cena za v plat-
no vezan izvod stane 10 K.

»Adresar« je z ozirom na svojo vse-
bino za vse urade, trgovce, obrtnike in
sploh za vsakega posameznika prepo-
trebna knjiga, kajti vsak bo našel v
njem zanesljivega svetovaleca.

Isti obsega najrazličnejše tarife,
šematizme vseh uradov, splošni na-
slovnik mesta Ljubljane, pa tudi kaži-
pot po deželi ter krajevni repertorij in
podaja torej živo sliko ter najnatanč-
nejši seznam prebivalstva cele de-
žele.

Knjiga obsega 800 strani ter je se-
stavljena res natančno in vestno, radi
česar jo vsem slojem kar najtopleje
priporočamo. Glej današnji in-
serat.

Posebej je izšel tudi »Krajevni
repertorij za Kranjsko«, ki
stane samo 2 K in se tudi dobi v »Kato-
liški Bukvarni«. V njem so označeni vsi
kraji na Kranjskem, od najmanjše
gorske vasice do trgov in mest. Pri vsa-
kem kraju je naznačena tudi pošta, ob-
čina, sodni in politični okraj ter uradi,
ki imajo tamkaj svoj sedež. Ker se je
po podobni knjigi že toliko povpraše-
valo, bo gotovo povsod dobrodošla.

Scott-ova emulzija

vsebuje v popolnoma lahko pre-
bavni obliki za ojačenje šibkih
kosti in za tvoritev zobovja po-
trebno snov. To dokazuje obširna
uporaba Scott-ove emulzije od
strani gospodov zdravnikov v

otroški praksi,

ako se gre za trajno ojačenje šibkih
kosti. Otroci zavijajo prav radi prijetno
dišečo Scott-ovo emulzijo, jo lahko preba-
vijo in dobe ravne, lepe noge.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo
emulzijo. Znamka »Scott«, ki je že nad 35 let
vpeljana, jamči za dobroto in učink.
Cena izvirni steklenici K 2-50.
2693 Dobi se v vseh lekarnah.

1

Zobna krema

KALODONT
Usna voda

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Cas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
17	9. zveč.	732,6	8,2	brezvetr.	jasno	
18	7. zjutr.	734,4	8,2	sr. jug	jasno	19,3
	2. pop.	736,1	20,4	m. zah.	pol. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 8,8°, norm. 14,3°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 18. maja 1912.

Pšenica za maj 1912	11-71
Pšenica za oktober 1912	11-23
Rž za oktober 1912	9-46
Oves za oktober 1912	9-11
Koruzi za maj 1912	9-12
Koruzi za julij 1912	9-11

„NUISOL“

441

od Bergmann & Co., Tešín (Tetschen) ob Labi
je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v
svojem presenečenim naravnem pobarvanju
las in brade. - Dobiva se v svetli, ružjavi in
črni barvi steklenica po K 2-50 v vseh lekar-
nah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

SUKNA
in modno blago za gospode
in gospe priporočila izv. hiša
Prakep Skorkovský in sin
v Humpolcu na Češ. em.

CEFIRI
Vzorec na zahtevo franco. Zelo
zmerne cene. Na željo dam tu-
kaj izgotoviti: gospod. obleke.

MATTONIJEV

GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri žledodnih in črevesnih ka-
tarih, obilnih in mehurnih boleznih, katero
priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno

podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih kopelišk. h zdrav-
ljenih in kot poznejše zdravilo po kopeljih
24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**,
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekt zaslo. in fra. ko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.

Založbe pri Mihael Kastner-u, Peter Lass-
niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 3997

1616

Zahvala.

Ob usodepolnem udarcu, ki nam
je na tako žalosten način vzel našo
nad vse ljubljeno mamico, soprogo
in sestro, gospo

Mimo Kos

se čutimo dolžne izreči najglobo-
kejšo zahvalo vsem onim, ki so z
namí sočustvovali. Posebno se za-
hvaljujemo č. duhovščini, daroval-
cem lepih vencev in vsem onim, ki
so spremljali drago ranjko k zad-
njemu počitku. Osobito se zahva-
ljujemo tudi telovadnemu društvu
»Sokol« Radeče in prostovoljnemu
gasilnemu društvu za njih častno
spremstvo ter pevskemu društvu
»Kum« za prekrasne žalostinke.

Radeče, dne 17. majnika 1912.

Žalujoči ostali.

AUTOMOBILI
LAURIN & KLEMENT
deln. družba, Mlada Boleslava.

1407/II.

St. 353/pr.

Razpis.

Pri podpisnem deželnem odboru je oddati mesto provizornega

dežel. gozdarskega potovalnega učitelja.

Plača se določi po dogovoru.

Prošnje, opremljene z dokazili o starosti in domovinstvu, o strokovni usposob-
ljenosti, t. j. o gozdarskih študijah in o praktični izobrazbi, o neoporečnosti, o znanju de-
želnih jezikov kakor tudi o fizični sposobnosti je predložiti

do 20. junija 1912 deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 17. maja 1912.

4621

Priporočamo
manufakturno
trgovino

J. Ciuha

Stari trg št. 1.

»POD TRANČO«.

1293

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana,
Franciškaška ulica 8. Izborna blago!
Točna postrežba. Zahtevajte drože v
prid »Slovenske Straže«.

159

500 kron

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic
in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne od-
pravi moj uničevalec korenin Ria-mazilo. Cena
lončka z jamstvenim pismom 1 krono. 1479

Klemen, (Kaschau) l. Pošt. predal 12/160 Ogr.

Peki, pozor!

Napredaj je v lepem kraju Gorenjske

hiša z zelo pripravno pekarijo

Ker pride poleti veliko tujcev in radi
vsakdanjega prometa pri sodnji in
davrariji bi bila zelo potrebna ta obrt.
Več se izve pri upravi »Slovenca« pod
»št. 1587«.

1587

Hiša

s 6 sobami, vrtom in
pritiklinami se iz pro-
ste roke proda. Rožna
dolina št. 227 pri Ljubljani.

1344

Preklic.

1160

Podpisani preklicujem vse žaljive
besede, katere sem govoril nasproti
I. Oražmu, Iv. Oreheku, I. Špuntu, Fr.
Mercina in A. Kocmurju, ter se jim
zahvaljujem, da so od tožbe odstopili.

Franc Pogačar.

Mlad mož, več slovenskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi, navajen vseh pisarniških
poslov, želi radi zdravja premeniti svoje dose-
danje mesto. V to svrhu išče mesto

1600

korespondenta

ali druge primerne službe v pisarni, najraje
pri kakem zavodu, tovarni ali odvetniku. Na
zahtevo položi tudi kavicjo. Naslov pri upravi
pod »št. 1600« (znamka za odgovor).

Po svetu.

Nova kitajska pisava. Ker se na Kitajskem sedaj vse prenavlja, so se kitajski reformatorji lotili tudi preosnove kitajske pismenosti ter po dolgem trudu dosegli velik uspeh. Izdelali so novo kitajsko pisavo, ki jo bodo sedaj povsod uvedli. Dosedaj je bilo mogoče samo učenjakom pisati kitajsko, kajti jezik nebeške države nima nič manj kot 80.000 besedi in nesrečnež, ki je hotel svoj materni jezik tudi pismeno obvladati, se je moral naučiti spoznavati nič manj kot 80.000 znamenjev. Sredstva, kako naj bi se kitajska pisava naredila enostavnejša, so se dostikrat predlagala in tudi uporabljala, toda do končne rešitve ni prišlo. Vsled prizadevanja kitajskega poslanika v Rimu Cao-Hi-Ciu in njegovih dveh tovarišev Uen in Čev, je izdelal mlad jezikoslovec, profesor japonskega in kitajskega jezika na Orient-institutu v Neaplju, Rivetta de Solonghello, novo kitajsko pisavo. Pred dvema letoma se je namreč ustanovila v Rimu »Družba novih kitajskih pismenih znamenj«, ki je na Kitajskem našla mnogo pristašev. Po naročilih te družbe je profesor Rivetta izdelal novo kitajsko abecedo, za katero je bilo treba vzeti na posodo črke iz abeced raznih evropskih jezikov, da so se mogli označiti posamezni zvoki kitajskega jezika. Nova kitajska abeceda ima 42 črk, od katerih je 23 vokalov in 19 konzontanov. Od 23 vokalov je vzel profesor Rivetta štiri iz grškega alfabeta, štiri iz ruskega, pet iz latinskega in enega samega iz kitajskega, od devet ostalih vokalov sta dva takozvana modificirana ali podaljšana vokala, sedem pa je narobe obrnjenih črk vokalov. Izmed 19 konzontanov je 14 iz latinske abecede, trije iz ruske in dva iz grške. S temi 42 črkami se more torej vse besede kitajskega jezika zapisati. Nova kitajska abeceda ima že sedaj mnogo pristašev, zlasti na južnem Kitajskem, kjer se že polagoma udomačuje. Ustvaritelji nove abecede upajo, da bo republika njihovo reformo oficijelno priznala.

Potegnen lopov. O angleškem bankirju Norrisu pripovedujejo sledeče: Bankir se je peljal nekoč z večjo vsoto denarja na svoje posestvo na deželi. Zadnji del pota je šel peš preko polja. Nenadoma pa je zagledal pred seboj človeka, ki je od njega burno zahteval denarja. »Jaz imam ravno še en šiling,« zatrjeval je bankir. »Lažnjivec, ti si vendar Norris in imaš danes vsled neke kupčije polno listnico denarja. Jaz sem o tem dobro poučen. Sem ž njim, če ne...« Norris se je veselo zasmel, toda hipoma je postal tih, ozrl se je okoli in rekel: »Bratec, ako bi bil jaz Norris, bi seveda imel denar! Priznam ti pa, da imam ravno isti namen kot ti, zato se raje pogovoriva. Bankir mora priti v teku pol ure mimo. Jaz sem ga natančno opazoval.« Lopov je nasledel temu odgovoru in končno sta se dogovorila, da se naj vsakdo skrije na določenem prostoru. Ako bo eden prišel z desne, drugi pa na določeno znamenje z leve, bo Norris gotovo zagnal svoj denar proč in prestrašen pobegnil. Norris se je skril v smeri proti svoji hiši, lopov pa na drugi strani ceste v večji oddaljenosti. Čez pol ure je bil lopov že zvezan. Norris se je namreč po polju splazil dalje in priklical pomoč.

Ekscentričen milijonar. Mlad Amerikanec Charles Green, ki je nedavno metal v Fleet Streetu po cesti novce in ki ga je seveda spremljala zaradi tega navdušena množica, je pred dnevi zopet nastopil uprav milijonsko darežljivost. Dne 3. t. m. je namreč obiskal nek londonski Music Hall ter razdajal med občinstvo črke in denar. Za navzoče zelo prijetna točka seveda ni stala na programu, ker bi bil drugače naval občinstva gotovo večji kot pa je že itak bil. Okoli 10. ure je prišel pred zagrinjalo ravnatelj tingl-tangla ter naznanil, da bi se rad gospod Charles Green srčno rad znebil nekoliko denarja, vsled česar je sklenil, da bo razdelil med obiskovalce gledališča denarne črke. Vsi so bili seveda s tem zadovoljni. Ekscentrični milijonar je segel nato v žep ter privlekel iz njega večje število zapечатih kuvert, ki jih je pričel metati s svojega sedeža na vse strani. Vse je začelo divje loviti kuverte, dokler se ni zopet prikazal pred zagrinjalom ravnatelj ter naznanil, da bo vsak obiskovalec galerije dobil na željo gospoda Greena vstopnico nazaj. Navdušene ovacije Greenu so bile zahvala za to napoved.

Praktični in priročni informator ter kažipot za Kranjsko je pravkar izšel

Knjiga obsega 808 strani in vsebuje nad 50.000 naslovov. Razdeljena je v tri dele.

I. DEL vsebuje kolkovne lestvice, pošne določbe, *tabele* za izračunanje dni in obresti, vrednost tujega denarja v kronski vrednosti, *razmerne tabele* med staro ploskovno mero in novo, med staro in novo telesno mero, med miljami in kilometri, za osebno dohodarino, vojaško takso, uvozno carino, *preračunjevalne tabele* denarnih vrednosti domačega in tujega denarja, stare ploskovne mere v novo ploskovno mero in narobe, cene, ako je dana površina v stari meri za novo mero in narobe, *tarifo* odvetnikov, notarjev, zdravnikov in duhovščine, *c. kr. državne železnice* uradi, uradništvo in postaje v področju ravnateljstev v Trstu in Beljaku, *c. kr. priv. južne železnice* uradi, postaje in uradništvo v področju obratnih nadzorništev v Trstu, Gradcu in Celovcu, *c. kr. poštna uprava* za Trst, Kranjsko in Primorsko, *statistika* sokolske zveze, zveze Orlov, Ciril in Metodove družbe, Slov. straže, slov. časopisov ter končno seznamek vseh društev na Kranjskem.

ADRESAR

I. splošna naslovna knjiga za KRAKJSKO

II. DEL obsega *zastopnike* dežele v državnem zboru in člane gosposke zbornice, politično, finančno, sodno, deželno, šolsko in cerkveno *upravo*, odvetnike, notarje, zdravnike, živinozdravnike, lekarnarje, zdravišča, poljedelstvo, veleposestva, rudarstvo, ribištvo, c. kr. gozdno domensko upravo in vse uradništvo, duhovščino in učiteljstvo, vojaško upravo s častniki 3. voja, trgovsko in obrtniško *zbornico*, banke, hranilnice, zavarovalnice, *zadružništvo*, *industrijska in eksportna podjetja*, *trgovce in obrtnike* sploh, *hotelski naslovnik*.

III. DEL knjige vsebuje razdelitev mesta *Ljubljane* v okraje, župnije, ulice, občinsko *upravo* kot občinski svet, magistratne urade in uradništvo ter splošni naslovnik.

IV. DEL knjige tvori *krajevni repertorij*.

Vsebina knjige je označena poleg slovenskega jezika tudi v nemščini in laščini, posamezni znaki pri hotelskem naslovniku in krajevnem repertoriju so poleg tega pojasnjeni tudi v češčini.

Cena tej obširni, za vsakega inteligenta, osobito pa za trgovino in obrt zelo važni knjigi je

K 10.-

1542

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Pri zavarovalnici na življenje in rente

„Anker“ na Dunaju

se je v I. četrtletju 1912 vložilo 3323 ponudb za 26,153.680-85 K zavarovanja na življenje in 20 polle in 35 ponudb za 55.782-32 K na rente in izdalo v enaki dobi 2769 polle za 22,165.977-75 K zavarovanj na življenje in 20 polle za 49.280-82 K na rente. Zavarovalni pogoji kar najbolj kulantni: **zavarovanje se ne da izpodbijati, svetovna veljavnost police** (velja od začetka zavarovanja ne glede na premembo poklica ali bivališča kjerkoli na svetu), in ne **zapade** po triletnem obstoju (ostane avtomatično v veljavi v polni višini brez nadaljnjih plačil premij). Sozavarovanje za slučaj invaliditete.

Brezplačna pojasnila dajejo **glavno zastopstvo** v Gradcu, Herrengasse 18, dalje višji nadzornik g. Leopold Grünfeld, g. Samuel Gruška in g. Ferd. Balija v Ljubljani. 1581 (3)

== Marijinim družbam ==

naznanjamo, da se bo dobilo

Najnovejše vodilo

od 20. maja naprej v vezavah po 1 K in 1-50 K. Pravičnik in obrednik sta nespomenjena ponatisnjena iz „Novega vodila“. V tretjem in četrtem delu pa Marijin apostol Grinjon uči, kako se pride k Mariji, in kako moliti tisti, ki je postal Marijin. Družbenica, ki še ni prebrala Grinjonovih vabil v Marijino družbo, naj si gotovo omisli „Najnovejše vodilo“. Vseč ji bo tudi najmodernejša oblika nove knjižice. — Mladeniška vodila se dobe še po 60 h. — Dekliška pa ne več. Pač pa še skup vezana z debelotisknim molitvenikom. — „Hči Brezmadežne“ je v zadnjih izvodih v prodajalni „Ničman“.

Kovačnica

K se odda s 1. majem na Rimski cesti št. 17. V kovačnici je na razpolago nekaj o r o d j a, ki se lahko tudi prevzame. Kovačnica obstoji iz dveh prostorov, 2 shramb za oglje in šobe za pomočnike. Prostorji so pripravljeni tudi za ključavničarja. — Oddasta se tudi

dve stanovanji

z dvema sobana skupno s kovačnico ali posebej. — Več se poizve pri lastniku **Gasperju Bolle**. 1541

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih pomladnih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

== Ilustrovani ceniki na razpolago! ==

Manufakturna trgovina

Jos. Petkosig

Pri „Valvazorju“

Stari trg št. 4

Ljubljana.

Drobnina, pletenina, galanterija in dežniki.

Trideset orlov lepo zaraščenega gozda 1346

z lepo, eno- nadstropno **villo** z 8 sobami in 2 kuhinjama tik deželne ceste v St. Martinu pri Rožku se takoj proda. Cena 13.000 K. Več pri J. Vosperniku, v Podravljah, Koroško.

Razpis.

Za korekturo deželne ceste Šmartno-Črni potok

v cestnem okraju Litijska

na okroglo 11.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedbo pavšalne svote naj se predlože do

5. junija t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlati je zapečatenih z napisom: „Ponudba za prevzete korekture deželne ceste Šmartno-Črni potok“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo ali vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani,

dne 11. maja 1912.

Birmanskim botrom in botream

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač
Ljubljana
Prešernova ulica 9
svojo bogato zalogo
izgotovljenih oblek
za dečke in deklice.

1568

Ceniki zastonj in franko.

Okusite pivo iz Češke
delniške pivovarne
v Čeških Budejovicah.
Je izborno, na plzenjski
način varjeno.

3165 26

Zaloga v Ljubljani:
V. H. Rohrmann.

Zaloge: ———

 Postojna: Emil pl. Garzaroli;
 Trnovo: Rudolf Valenčič;
 Reka-Sušak: Ante Sablich;
 Trst: Schmidt & Pelosi;
 Pulj: Lačko Križ.

Obračalec za seno, grablje za seno in žetev

Konstrukcija iz jekla in železa. Posebna specialiteta! Prihranek pri delu! Trpežno! Lahko v obratu!

Izvirni ameriški kosilni stroji
 za travo, deteljo in žito.

Najenostavnejša konstrukcija, nedosežno lahek tek, obavlja z jamstvom da z izborno obratovanje

1062

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj II., Taborstr. 71

tovarne za poljedelske in obrtne stroje.

Ilustrovani cenik št. 219a zastonj in franko. Potniki se iščejo. Zastopniki se žele.

Išče se

spreten strojnik

ki razume tudi

= akumulacijo =
za večje tovarniško podjetje v Ljubljani.

Ponudbe na upravo lista pod

„Strojnik 1590.“

1590 3

Popoln je:

1484

Sherlock Holmesovih

I. zvezek

K1'80
detektivskih povesti

I. zvezek

K1'80

(Spisal Conan Doyle)

 VSEBINA: Škandal na Češkem - Liga rdečelascev
 Slučaj istovetnosti - Skrivnostni dogodek v Boscombe
 Valley - Petero pomarančnih peček - Mož z zavito ustnico

 Dobiva se v vseh knjižarnah ali pa pri
 lg. pl. Kleimayrju & Feq. Bambergu v Ljubljani.

 Predmet: Prodaja graščinskega hotela in gospodarskega poslopja
 graščine djakovske škofije.

Dražbeni razpis.

Dne 23. majnika 1912 ob 11. uri dopoldne

 se vrši v škofijski pisarni presv. gosp. dr. Ivana Krapca, škofa in
 graščaka škofije djakovske

Javna, pismena ponudbena razprava

o prodaji graščinskih nepremičnin, vpisanih v zemlj. zapisnik št. 27 davčne občine Djakovo kot sledi:

1. Enonadstropni graščinski hotel hiša št. 25, ležeč na Zrinjskem trgu v Djakovu obenem s poslopjem in dvoriščem k istemu spadajočim, pod novim znakom kat. vlož. št. 203/1 v površini 859□°, vstevši hleve in sušilnice zgrajene na dvorišču.

2. Vrt, spadajoč k hotelu, nasajen z divjim kostanjem, ki služi hotelski gostilni v poletni dobi, ter v njem zgrajeno letno bivališče, kuhinja, klet, ledenica, in ostali za izvrševanje gostilničarske obrti potrebni, zraven spadajoči prostori kat. vlož. št. 204 v površini 390□°.

3. Prazno graščinsko zemljišče, prikladno za dvoje poslopij, ležeče ob Zrinjskem trgu in sicer:

a) Kat. vlož. označen pod novim znakom št. 203/2 v površini 145□° vstevši večji del na njem zgrajenih hlevov.

b) Kat. vlož. označen pod novim znakom št. 203/3 v površini 119□°.

 Za vse, na gornji dražbi na prodaj stavljenе nepremičnine se morejo staviti ponudbe, tako za vsak pojedini vložek ali na vse vložke skupno ter je treba ponudeno ceno za 1□° površine zemljišča, oziroma za 1 m² zazidane površine posebej označiti s številkami in besedami.

Pravilno kolkovane ponudbe, opremljene z 10% nim vadijem od kupne-ponudene vsote v gotovini ali vrednostnih papirjih se imajo izročiti najkasneje do dne

23. maja 1912 do 10. ure dopoldne
v škofijski pisarni presv. gosp. dr. Ivana Krapca.

Natančnejši dražbeni pogoji, načrt zemljišča, ter obrazec ponudbe so v ravnateljski pisarni graščine djakovske škofije vsak dan ob navadnih uradnih urah na vpogled.

Prepozno in brzojavno došle ponudbe se ne bodo vpoštevale.

V Djakovem, 22. aprila 1912.

1431

Graščinsko ravnateljstvo djakovske škofije.

Idrijske novice.

i Občinska seja je bila 9. maja. Posebnosti ni bilo na dnevnem redu. Med slučajnostmi je župan prebral razsodbo deželnega odbora, ki smo jo zadnjič objavili, da se namreč ne bo zidala draga klavnica na Moravčevem svetu. Radi razsodbe se ni nobeden jezil, videti je bilo, da je govoril deželni odbor skoro vsem prav iz srca. Znan voditelj napredne stranke se je naravnost izrazil: Jaz nisem bil nikoli za to. Kaj je neki rekel poročevalec »Slovenskega Naroda«, ki je pisal v svoje glasilo, kakor bi samo par pristašev S. L. S. bilo zoper to težko obremenitev občine?

i Oblasti so nekemu človeku, ki rad piše v »Slovenski Narod«, še vedno odveč. Pred kratkim se je jezil, da se ljudje pritožujejo v Ljubljano in Logatec ter oblasti celo osebno nadlegujejo, delajo pa si le nepotrebne stroške, ker bodo vse poti brezuspešne. Tega duha je seveda med ljudi zanesel Oswald, ker se je vedno pritoževal, sedaj ga pa še drugi posnemajo. Ne vemo, kakšne pritožbe je imel »Narodov« dopisnik v mislih; bodo pač najbrže kake občinske zadeve, katerih pa bi tudi ne smel izdajati. Sicer pa nas prav veseli, če so prišli ne samo naši, ampak tudi drugi ljudje enkrat do spoznanja in prepričanja, da so v Idriji doslej vseskozi še samo oblasti prve inštanice, h katerim pa še kak občinski tajnik ne spada, in ki ga najbrže višje oblasti tudi ne bodo prosile dovoljenja, da bi smele občeovati s strankami in razsojati o sklepih, katere je on vdihnil. Nas pa zavednost ljudstva veseli.

i Občino Dole bo zastopal občinski odbor, ki ga je izvolila narodno-napredna manjšina. Volilna komisija, v kateri so odločevali naprednjaki, je namreč tako sukala pri volitvi, da so dobili naprednjaki od 1 do 5 glasov večine v II. in III. razredu, le eden ima menda šest glasov čez naše. A do te večine so prišli naprednjaki na umeten način, s tem namreč, da niso pustili pod čudnimi pretevezami voliti naših pooblaščenec z več pooblastili. Tako so liberalci lahko proglasili, da so »zmagali« v II. in III. vol. razr. Kandidati S. L. S. so ostali v manjšini samo z 1 do 5 glasov. V I. razr. so izvoljeni 4 odborniki S. L. S. in 2 naprednjaka, II. in III. bodo zastopali napr. iz manjšine.

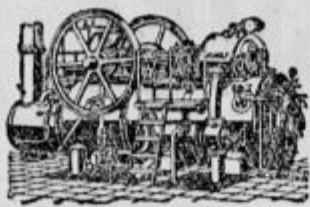
i Pritožba proti volitvi je imela samo delen uspeh, — pa je volilcem S. L. S. v čast, ker je iz rešitve pritožbe dokazano, da so se naprednjaki vzdržali v II. in III. vol. razredu samo na ta način, da niso pustili našim glasovati. Seveda bi pričakovali razveljavljanja celotne volitve v II. in III. razredu, ker je dokazano, da je protipostavno postopanje volilne komisije povzročilo popolnoma drugačen izid, nego, če bi se bilo odločevalo zakonito. Deželna vlada je razsodila, da se ne more zabraniti soprogu, ki ima izvršiti vol. pravico svoje žene kot njen postavljeni zastopnik, postaviti pooblaščenca tedaj, ako sta tako on, kot njegova k volitvi upravičena soproga naseljena v drugi občini. Idrijski kronjuristi so torej zopet pogoreli, bolj pozna zmisel zakona pošten kmet S. L. S. Deželna vlada je tudi priznala veljavnost pooblastil, izdanih od zavraškega cerkvenega predstojništva, ker je postopal zavraški župnik popolnoma postavno pri imenovanju novih ključarjev. Ravno tako je deželna vlada spoznala ugovor, ker ni naša volilka Marija Mlinar iz Rovt dobila volilnih listin, za utemeljen. Razveljavila pa ni vseh izvolitev iz II. in III. razreda, kakor bi pričakovali, ampak samo izvolitve vseh treh namestnikov II. razreda in enega namestnika III. razreda.

i Volitve v Dolah nas marsikaj uče, pred vsem opreznosti na vse strani. Pri nas love tudi mušice. Naši možje so čvrsto delali, popolnoma zedinjeni v obeh župnijah, v Zavracu in na Gori. Obupati jim ni potreba, to je bil zadnji boj sile in nezakonitosti. Ker pripada zmaga v resnici S. L. S., za katero so se borili, bodo našli tudi v prihodnje zaslombo v naši stranki, ki jih bo z vneto še nadalje podpirala v boju proti naprednemu koristolovstvu.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG-
BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem. 3438

Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 HP.

obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 H.

Za birmance priporoča

1525

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5

obleke, klobuke in slamnike za dečke in obleke za deklice. Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode ter najnovejše konfekcije za dame. Cene izvanredno nizke.

Elektrotehniška
delniška družba

prej

1018

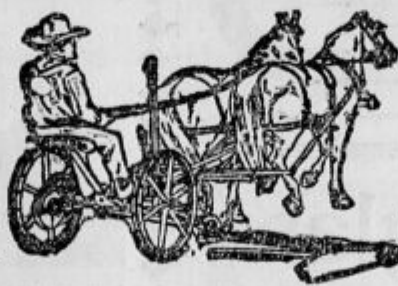
Kolben in dr.
Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvetljavo in prevažanje elektriške sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje.

!ČUJTE!

Tri vrste
najnovejših
kosilnic

Mc. Cormick
Deering,
Massey Harris

kakor tudi mlatilnice in sploh vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izbiri po nizki ceni le pri

trgovini z železnino in zalogi strojev

Slovenski ceniki brezplačno. Nad 200 strojev v zalogi!

Karol Kavšeka
naslednika

Schneider & Verovšek

Ljubljana
Dunajska cesta 16Ne pozabite imena
„CONTRHEUMAN“

kajti tudi vi lahko rabite z preizkušeno in zdravniško priporočeno sredstvo pri nastopu revmatizma, protina ali nevralgije,

ki je vedno zanesljivo sredstvo 7

za hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pregibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo za vribavanje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.

Izdelovalnica in glavna zaloga v lekarni B. FRAGNER-ja c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III, št. 203.

Pri naprej plačilu K 1:50 se pošlje 1 pušica franco

Pozor na ime izdelka in izdelovalca!

ZALOGA V LEKARNAH.

V Ljubljani: Rih. Sušnik, Jos. Čizmař, dr. G. Piccoli. 3117

Telegram

1579

na vsa slavna gasilna društva

Pro bencinmotorno
brizgalnico

odposlala bode tovarna Konrad Rosenbauer na Kranjsko dne 17. maja t. l. na gasilno društvo Mojstrana.

Poskušnja bode 25. maja, v slučaju kake spremembe se bode dan pravočasno javil.

Poskušnja v Gradcu dne 5. maja t. l. vspela najsijajneje. Prisotni zastopniki iz Kranjske, Stajerske in Hrvaške zagotovili so naročila takih strojev.

Do sedaj devet definitivnih naročil.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Samsa, zastopnik, Zagreb

Inženjer in arhitekt

stavbenik FRAN FALESCHINI

Ljubljana, Trnovska ul. 12

se priporoča za nove zgradbe in adaptacije po najnižjih cenah in znano najbolje izvršeno ::

1424

Marxove email

in glazure za tla izborne specialitete, ki se naglo suše in jih vsak lahko rabl.

:: Zaloga tovarne za lake ::

Ludvika Marxa

pri tvrdki BRATA EBERL, LJUBLJANA.

Apno

priznано najboljše kakovosti priporoča FRANC WEINBERGER posestn. apnenic, Zagorje ob Savi.

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej I. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic.

Vogal Marijin trg — So. Petra cesta.

Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje dnarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. aprila 1911. K 74.589.916.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica šte. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

Ant. Schuster

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci. 2912

A. Hauptmann^a nasledniki
A. ZANKL sinovi
Ljubljana.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev

priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

priporoča:

vse vrste: firnežev,
čopičev, lakov

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

213

Ceniki zastonj!

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tikanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušjev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kamnatega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thral“

Tovarna pohištva J.J. Naglas

Ljubljana

Turjški trg št. 7

Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene.

3292

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Donarni promet do 31. dec. 1911
čez 82 milijonov kron

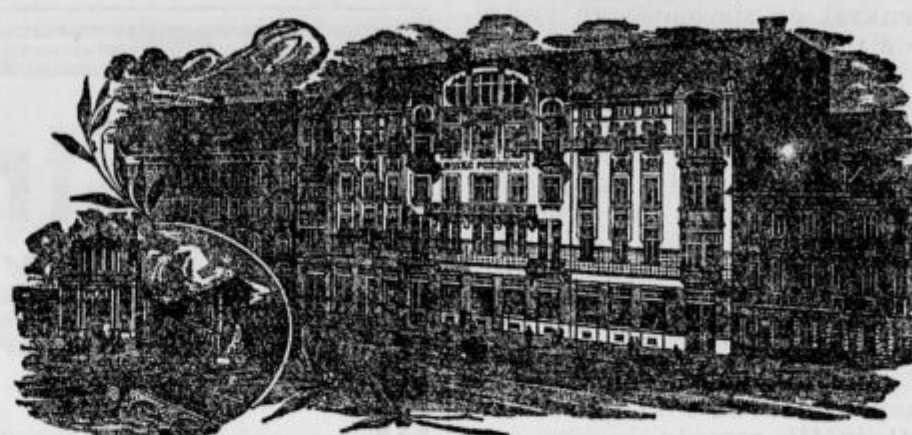
Lastna glavica K704-939-27

Stanje vlog dne 31. decemb. 1911
čez 22 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvi

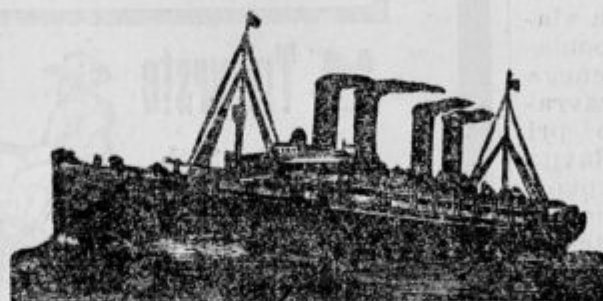
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4.50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so pošto-hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vključbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. — **Josip Siška**, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastia**, **Anton Kobl**, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, hišni posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blaginjak. **Ljudske posojilnice**, **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemšega Lloyd“ iz Bremena v New-York

s cesarsk. brzoparniki Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II, Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Große, Georg Washington, Prinz Friedrich Wilhelm.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Eduard Tavčarju, Kolodvorska ulica šte. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se ukajoja pojasna točno in brezplačno. Postradba poštena, realna in solidna. — Potniki in tovarniarji v z podne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington gadi eake družstvo po obno ugodo izvaručen ceno čez Galveston. Odhod na taj progi iz Bremena enkrat mesečno. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale cele sveta kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapur in Avstralija itd. itd.

Daje po

4 3/4 %

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 3/4 %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v t e d e n s k i h, ozir. m e s e č n i h obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

5